

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PEDAGOGISKT BOKSLUT FÖR ÅR 2004	2
Sammanfattning och slutsatser	2
Framåtblick	8
Inledning	10
Förskoleverksamhet	13
Verksamhetsöversikt	13
Granskning/bedömning	14
Förskoleklass, grundskola och skolbarnsomsorg	20
Verksamhetsöversikt	20
<i>Förskoleklass</i>	20
<i>Grundskola</i>	21
<i>Elever i behov av särskilt stöd</i>	23
Granskning/ bedömning	24
<i>Förskoleklass</i>	25
<i>Skolbarnsomsorg</i>	26
<i>Grundskola</i>	27
Gymnasieskolan	35
Verksamhetsöversikt	35
Granskning/bedömning	39
Särskola – Gymnasiesärskola	45
Verksamhetsöversikt	45
Granskning/bedömning	46
Kommunal vuxenutbildning	47
Verksamhetsöversikt	47
Granskning/bedömning	50
Musikskolan	52
Verksamhetsöversikt	52
Granskning/bedömning	53
Ordförklaringar	54
Bilagor/Nyckeltal:	55

Pedagogiskt bokslut för år 2004

Sammanfattning och slutsatser

Utgångspunkten i det pedagogiska bokslutet är föregående års förslag till förbättringsområden. Bedömningen är att kvaliteten, i likhet med tidigare år, överlag är hög.

Granskningsplanen för år 2004 omfattade i sammandrag följande områden:

Samtliga

- Viktiga händelser
- Normer och värderingar
- Åtgärder mot mobbning
- Naturvetenskap och teknik

Förskola

- Hälsöfrämjande faktorer
- Trygg omsorg

Förskoleklass/grundskola

- Lugn och rofylld miljö inom skolbarnsomsorgen (fritids)
- Fysisk aktivitet och hälsa
- ANT – information skolår 5-9
- Socialt klimat skolår 5-9
- Skriftlig information
- Samverkan mellan personalgrupper
- Läsutveckling skolår tre och sex
- Analys av nationella prov och betyg

Gymnasieskolan

- Moderna språk utöver engelska
- Socialt klimat
- Fysisk aktivitet och hälsa
- Analys av nationella prov och betyg

Den planerade granskningen av förskolebarn och skolelever med behov av stödinsatser samt IT har inte genomförts under året.

Normer och värderingar, åtgärder mot mobbning samt socialt klimat (alla)

Måluppfyllelsen är god, men kan redovisas tydligare.

Alla enheter arbetar med stor medvetenhet.

Som goda exempel kan nämnas Ekeby resultatenhet som under hösten genomfört en värdegrundsutbildning som har berört personal, elever och föräldrar.

92 procent av föräldrarna i förskoleklassen och 81 procent av föräldrarna i kompletterande barnomsorg upplever barnets miljö som trygg.

På gymnasieskolorna pågår ett omfattande arbete med normer och värden, vilket verifieras av en enkät som genomförts i hela länet.

Det är för övrigt i allmänhet svårt att läsa *resultat* från enkäter eller andra utvärderingar från kvalitetsredovisningarna. Enheterna uttrycker med *självskattning* att det är "få mobbningsärenden, praktiskt taget alla elever trivs bra ..."

Fem av tolv skolenheter har redovisat goda resultat av genomförda enkäter. 7-9 skolorna liksom gymnasieskolorna uppger att det sociala klimatet är gott.

Arbetet med att motverka traditionella könsmonster pågår, men kan förbättras. Verksamheternas handlingsplaner bör tydliggöras, med strategier för hur de tänker arbeta.

Förvaltningen anser att *samtliga* enheter bör kunna redovisa resultat från enkäter och eller annan utvärdering genomförd under året rörande arbetet med normer och värderingar, socialt klimat och förekomsten av mobbning.

Naturvetenskap och teknik (alla)

Måluppfyllelsen är god inom samtliga verksamheter.

Mycket av det dagliga arbetet på förskolan kan sammanfattas under rubriken naturvetenskap och teknik. Några förskolor anser att det finns anledning att utveckla teknikområdet.

Elever i år 9 erbjuds att läsa gymnasieskolans A-kurs i matematik. På VRS erbjuds eleverna att läsa upp till matematik C.

Danderyds gymnasiums dubblering av intagningen av matematikelever samt utökad timplan i matematik är en positiv utveckling liksom den ökade tillströmningen av elever till de valbara kurserna inom naturvetenskapliga ämnen på VRG.

Det är viktigt att skolorna fortsätter att arbeta med att stimulera elevernas intresse för naturvetenskap och teknik. Inte minst har detta visat sig i resultatet av de studier som under året har genomförts i Sverige och internationellt.

Förvaltningen kommer att fortsatt stötta projekt med inriktning på naturvetenskap och teknik.

Hälsofrämjande faktorer i förskolan

Många förskolor uppger betydelsen av att kunna dela in barnen i mindre grupper. Detta anses som nödvändigt med hänsyn till de stora barngrupperna. I de mindre grupperna blir barnen synligare och kan lättare ge uttryck för sina tankar och idéer. Indelning sker ofta beroende av barnens utvecklingsnivå och ålder. Viktigt är också att arbeta strukturerat med rutiner som skapar lugn och trygghet.

Trygg omsorg i förskolan

Våren 2004 genomfördes en fördjupad verksamhetsanalys inom barnomsorgens småbarnsavdelningar. De områden som granskades var.

- Gruppstorlekar
- Lokalmässiga förutsättningar
- Personalens kompetens
- Hälsofrämjande faktorer
- Förskolornas egen kvalitetssäkring

Verksamhetsbesöken visade att barnen känner sig trygga, har roligt och har kompetent personal som de kan knyta an till.

Hösten 2004 genomfördes en kundundersökning till föräldrar med barn i förskolan. Av enkäten framgår att föräldrarna känner sig mycket nöjda/nöjda med den verksamhet som deras barn går i. De upplever att barnen trivs och känner sig trygga.

Fysisk aktivitet och hälsa (grundskola, gymnasium)

Enligt en fallstudie om implementeringen av fysisk aktivitet i skolan: "Utan idrott ingen hälsa!" av Annika Nauclér, så gav inte kvalitetsredovisningarna 2003 en rättvisande bild av vad som sker i verksamheterna. I de intervjuer som gjorts framgår att det är fullt av sjudande aktivitet på de flesta skolor. Vidare konstateras att:

"Danderyds kommun har en idrottsmiljö med sug efter fysisk aktivitet. Det finns en kultur som redan genomsyras av aktiva elever i en gynnad socio-kulturell miljö".

Skolornas arbete med att implementera förra årets läroplanstillägg, "att erbjuda alla elever daglig fysisk aktivitet inom ramen för skoldagen", har enligt kvalitetsredovisningarna tagit fart och har även utvidgats till att omfatta begreppet hälsa.

Det går inte att ur kvalitetsredovisningarna utläsa hur arbetet med att ge ”eleverna grundläggande kunskaper om förutsättningarna för en god hälsa samt ha en förståelse för den egna livsstilens betydelse för hälsan” har utvecklats på gymnasieskolan.

Förvaltningen anser att arbetet med att uppmuntra till fysisk aktivitet, särskilt i de yngre åldrarna, är på god väg, men att arbetet med att ha förståelse för den egna livsstilens betydelse för hälsan kan förstärkas.

Information om Alkohol Narkotika och Tobak (grundskolan)

Förvaltningen ser allvarligt på den drogvaneundersökning i år 9, som genomfördes under våren och bl a visade att elever i Danderyd konsumerar alkohol frekvent och i relativt stora mängder.

Förvaltningen bedömer att arbetet med SANT måste bli än mer tydligt/omfattande för åldersgruppen 11-16 år. Det är viktigt att skolan i samverkan med föräldrar och andra berörda arbetar aktivt med SANT frågor och att tydliga arbetsplaner/handlingsplaner upprättas.

Skriftlig information (förskoleklass , grundskola)

En ökad medvetenhet och utveckling av skriftlig information på skolorna har skett under året. Hälften av enheterna använder idag eller kommer snart att använda sig av webbaserat stöd.

Projektmedel har under året delats ut i syfte att stimulera enheternas arbete med skriftlig information. På Mörbyskolan, Vasaskolan och Brageskolan har man på ett medvetet sätt utvecklat användandet av Schoolsoft.

Förvaltningen ser fram emot att fler resultatenheter fortsätter att utveckla den skriftliga informationen och avser att under 2005 göra en avstämning av det arbete som pågår.

Samverkan mellan personalgrupper (förskola, grundskola)

Målet är inte nått.

För att förbättra samarbetet mellan förskola och skola har samverkansgrupper bildats. Fortfarande finns det förskolor som helt saknar någon form av samarbete med skolan.

Att lärare får möjlighet att ”följa med” elever genom skolsystemet är en positiv utveckling.

Förvaltningen ser positivt på det projekt som pågår med ”röda tråden” i bl a matematik och välkomnar liknande projekt i andra ämnen för att utveckla en helhetssyn i ämnen och mellan personalgrupper från förskolan till gymnasiet.

Vid övergången till skolan för 6- åringarna ska det finnas en plan, som utarbetats i samverkan mellan förskolan och skolan.

Läsinlärning förskoleklass – skolår 1

Läsutvecklingsschemat LUS är ett verktyg för att bedöma elevernas läsutveckling. Förskoleklassen har i förekommande fall satt ett mål som motsvarar punkt 3, dvs ”Visar att de upptäckt att det skrivna går att säga”. De flesta elever når detta mål med god marginal.

Elevernas läsförmåga år 1 överensstämmer med den punkt på LUS schemat (7), som angivits av BUN. Många lärare tycker att den angivna punkten är något för låg.

Läsutveckling år tre och sex

Måluppfyllelsen är god, men alla enheter har inte lämnat resultat från LUS skolår 6. Samtliga enheter ska kunna redovisa resultat från skolår 6 på elevernas läsutveckling.

Moderna språk utöver engelska (gymnasiet)

Närmare åttio procent av eleverna i riket väljer ett modernt språk inför sexan eller sjuan, men därefter slutar cirka en fjärdedel under vägen till nian.

Tendensen nationellt sett är att man börjar läsa nya moderna språk i gymnasiet i stället för att fortsätta med det språk man läst som språkval i grundskolan. Enligt en Skolverksrapport ökar andelen elever som börjar läsa språk men som sedan hoppar av. En vanlig förklaring till avhopp är att man uppfattar det som svårare att få bra betyg i språk än i andra ämnen inom det individuella valet.

Danderyds gymnasieskolor arbetar aktivt för att stimulera eleverna till att läsa moderna språk.

Nationella prov och betyg (grundskola, gymnasieskolan)

Måluppfyllelsen är mycket god avseende meritvärde på kommunal nivå och är högst i landet.

Resultat av nationella prov i år 5 visar att 98,5 procent av eleverna uppnådde målet i svenska och 97,5 procent av eleverna uppnådde målen i matematik och engelska. Det var en resultatförbättring med i genomsnitt 2,5 procent jämfört med 2003.

Det genomsnittliga meritvärdet i år 9 var 247,5 poäng i Danderyd, att jämföras med 206,9 poäng, vilket var det genomsnittliga meritvärdet för samtliga kommuner i Sverige.

Medelvärdet på gymnasiebetygen ökade endast marginellt i riket mellan våren 2003 och våren 2004, från 14,0 till 14,1 poäng. Skillnaden mellan kommunala och fristående skolor minskar samtidigt som andelen av landets elever som får betyg från fristående skolor ökar.

Danderyds gymnasieskolor visar på betygsvärden över den genomsnittliga betygspoängen. Den genomsnittliga betygspoängen i Danderyd ligger på 16,0.

Ansvar för en rättvis och likvärdig bedömning delas av skolledning och ämnesansvariga lärare. Bedömningen grundas dels på analys av resultat på nationella prov och betygsstatistik lokalt, dels på kravnivåer för olika betygssteg nationellt.

För att säkerställa en likvärdig bedömning måste en aktiv dialog ske mellan professionella i olika skolor. Förvaltningen medverkar till att sådana mötesplatser skapas.

Enheternas analyser eller kommentarer till eventuella skillnader mellan resultat av nationella prov och slutbetyg saknas i kvalitetsredovisningarna. Danderyds gymnasium visar dock en god ansats.

Framåtblick

Sammantaget kan konstateras att förskolorna och skolorna i Danderyds kommun visar upp en pedagogisk verksamhet av mycket hög kvalitet. Kommunen är i olika nationella undersökningar en av de allra främsta i landet.

Det lokala kvalitetsarbetet måste likväl på flera håll struktureras bättre och utgöra en självklar del av det dagliga arbetet. *Fortfarande saknas på många håll tillräckligt underlag för enheternas egen självvärdering.* Förvaltningens inspektion och enheternas egna beskrivningar av kvaliteten måste ge tillräckligt underlag för att nämnden skall kunna lämna förslag till budget och pengnivå för olika verksamhetsområden.

Nämndens förtroendevalda kommer vid ett seminarium att diskutera syfte och innehåll i årets kvalitetsredovisningar tillsammans med ansvariga tjänstemän och verksamhetschefer.

Med hänvisning till framkomna resultat i årets pedagogiska bokslut bedöms det angeläget att kommande år fördjupa inspektionen inom främst följande områden:

- Normer och värden; särskilt jämställdhet
- Information om Alkohol/Narkotika/Tobak
- Övergång förskola /förskoleklass
- Läsutveckling från skolår 6
- Effektstudie - skriftlig information
- Analys av nationella ämnesprov – betyg
- IT som pedagogiskt verktyg
- Förskolebarn
- Elever i behov av stödinsatser

Barn- och utbildningsnämnden har därutöver mot bakgrund av en aktuell motion angående inrättande av lokal barnombudsman, angivit att granskningsplanen ska omfatta en undersökning om hur Barnkonventionens intentioner om barnets rättigheter efterlevs.

Bland angelägna utvecklingsområden märks bl a ett behov av att minska andelen utbildad personal inom förskola och skolbarnsomsorg. Inom förskolorna finns fr o m år 2005 möjlighet att söka statsbidrag för personalförstärkningar. Regelverket är ännu inte publicerat men kommer sannolikt ställa krav på att personalförstärkningar faktiskt sker.

Vidare ska nämnden på nytt utreda förutsättningar för att söka statsbidrag inom grundskola och fritidshem (s k Wernersson-pengar). I det fall produktionsorganisationen kunnat bibehålla hög personaltäthet, trots tidigare avisering om neddragningar, finns möjligen förutsättningar för ytterligare medel.

Riktlinjer för fördelning av medel kommer snarast att tas fram. En idé i sammanhanget kan vara att nyttja statsbidraget för att utveckla musik- och kulturintegration i grundskolan, och/eller personal till egen särskoleverksamhet.

Barn- och utbildningsnämnden tar i vår ställning till ett förslag om inriktning av fördelning av projektmedel. Förvaltningen föreslår att projekt inom följande områden prioriteras: naturvetenskap, teknik, kultur, omvärldsbevakning, självutvärdering och flexibilitet. Förslag på utformning av lokal kvalitetsutmärkelse kommer att utformas för att premiera fina insatser. Avsikten är att lyfta fram såväl lyckade projekt, tydliga kvalitetsredovisningar som pedagogiskt nytänkande.

Inledning

Enligt 1 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet (SFS 1997:702, ändr. 2001:649), skall redovisningen innehålla en bedömning i vilken mån de nationella målen för utbildningen har uppnåtts och vilka åtgärder skolan och kommunen avser att vidta om målen inte har uppnåtts. I sin nuvarande lydelse gäller förordningen från 1 november 2001. De utvalda områdena för 2004 års kvalitetsredovisning i Danderyd stämmer väl överens med förordningstexten genom att valda områden kan ses som delar av de nationellt fastställda målen.

Det pedagogiska bokslutet för 2004 redovisar dels en verksamhetsöversikt, dels förvaltningens bedömning av uppnådda kvalitetsmål inom nämndens ansvarsområden inom ramen för fastställd granskningsplan.

Till grund för det pedagogiska bokslutet ligger i huvudsak

- nämndens inspektionsarbete med tillsyn, uppföljning och utvärdering
- enheternas kvalitetsredovisningar
- Skolverkets lägesbedömning för Barnomsorg, Skola och Vuxenutbildning i riket för år 2004 samt publicerade jämförelsetal och övrig statistik
- erfarenheter från medverkan i nordostsektorns observatörsprojekt. Fem enheter har deltagit i observatörsprojekt 2004.

Kvalitetsredovisningar

Alla kommunala och fristående skolor har inlämnat kvalitetsredovisningar. Inom barnomsorgen har alla förskolor utom en lämnat in kvalitetsredovisningar. De flesta familjedaghemmen har enskilt eller gemensamt beskrivit sina verksamheter.

Den kommunala musikskolan, Alice Moroz pianoskola och Nordenfeltska musikskolan har lämnat in kvalitetsredovisningar.

Enheterna anger i kvalitetsredovisningarna att enkäter, läsutvecklingsschema, intervjuer och olika typer av utvärderingar med barn/elever och personal är framgångsrika metoder.

Kevinge förskola har på ett föredömligt sätt beskrivit verksamheten. Vasaskolan och Danderyds gymnasium har på ett överskådligt sätt redovisat förbättringar och utveckling utifrån resultat.

Seminarieverksamhet/Studiebesök

I samråd med produktionsledningen genomför förvaltningen varje år en seminarieriserie, som riktar sig till personal som arbetar inom förskola, skola

och skolbarnsomsorg i Danderyd. Syftet är att skapa en mötesplats för idé- och erfarenhetsutbyte mellan pedagoger som arbetar i kommunal och enskild regi.

Två Pedagogiska Caféer anordnades under året. Vid det första föreläste Görhan Hellström om "Leva i jäkt och stress" och vid det andra talade Marie Nyberg och Dan Wiorek om " Barns dagliga dos av rörelse".

Riktad seminarieverksamhet och utbildning har genomförts inom skiftande områden. Med anledning av de "Allmänna råd för kvalitet i förskolan" som togs av regeringen i januari 2005 anordnades ett seminarium under hösten. Marie Sedvall-Bergsten informerade förskolechefer, ledningsgrupper inom kommunal och enskild förskola samt förtroendevalda i berörda nämnder om Skolverkets syn på vad som kännetecknar god kvalitet i förskolan.

Skolor och fackliga företrädare deltog i ett studiebesök vid Skolverket för att ta del av den nationella granskningen. Danderyd kommer sannolikt inte att bli föremål för granskning förrän tidigast år 2007.

Projektmedel

Fyra utvecklingsområden identifierades;

- naturvetenskap och teknik
- samverkan mellan personal – "röda tråden"
- arbetet med att utveckla förskoleklassernas och grundskolans skriftliga information
- kvalitetsverktyg som hjälpmedel vid självutvärdering

Under året har projektmedel delats ut för att stötta utvecklingen av naturvetenskap och teknik, skriftlig information och samverkan mellan personal.

Ett uppskattat projektseminarium hölls i december, där redovisningar av projekten ägde rum.

Vetenskapens Hus

Under året har ett avtal med Vetenskapens Hus tecknats för att ytterligare stimulera barn, elever och personal att arbeta med naturvetenskap och teknik.

VFU

Danderyds åtagande i den nya lärarutbildningen som startade höstterminen 2001, inleddes i mars 2003 när den första kullen av lärarstudenter hälsades välkomna till vårt partnerområde. I skrivande stund finns 100 studenter från sex högskolor placerade i Danderyds kommuns förskolor och skolor.

Sammantaget har 120 handledare från 30 handledarlag/arbetslag representerande sex förskolor, 11 grundskolor samt Danderyds Gymnasium genomgått

en introduktionsutbildning om tre dagar i handledarskap knuten till lärarutbildningens verksamhetsförlagda del (VFU, verksamhetsförlagd utbildning).

Studentmottagandet inleddes för produktionens del våren 2003. När den senaste lärarstudentkullen kommit på plats, vilket sker 7/4 2005, uppgår antalet lärarstudenter som har sin VFU i vårt partnerområde till 116. Merparten studerar på Lärarhögskolan i Stockholm, 16 studenter kommer från Idrottshögskolan och några få studenter från andra högskolor i vårt närområde (Konstfack, Södertörns högskola, Musikhögskolan och Mälardalens högskola). Fullt utbyggt mottagande är 120 till 140 studenter tidigast år 2005.

Förskoleverksamhet

Förskoleverksamhet är det samlade begreppet för förskola, familjedaghem och öppen förskola. Skollagen, Danderyds utbildningsplan samt läroplanen för förskolan (Lpfö98) styr förskoleverksamheten. Läroplanen är vägledande för familjedaghemmen.

Verksamhetsöversikt

Danderyds förskolor erbjuder en mångfald pedagogiska inriktningar såsom Montessori, Reggio Emilia, Fröbel, natur och kultur. Några förskolor har en kristen profil.

Enligt "Skolverkets lägesbedömning av förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, skola och vuxenutbildning 2004" beräknas behovet av förskollärare och barnskötare öka under de närmaste åren. Mycket oroande är även att av dem som går den nya lärarutbildningen till största delen kommer att välja att arbeta i skolan.

SCB:s årliga statistik visar på ett genomsnitt på 5,5 förskolebarn per årsarbetare. De stora barngrupperna finns kvar inom förskolan. Skolverket konstaterar att det främst är ekonomin som styr barngruppens storlek och inte personalens förutsättningar att tillhandahålla en god verksamhet. Av förskolornas kvalitetsredovisningar framgår genomgående, som ett förbättrings/utvecklingsområde, att det måste bli färre barn i grupperna.

Flertalet barn i behov av särskilt stöd är integrerade i den ordinarie förskoleverksamheten. Förskolepsykologen arbetar med att ge stöd till personalen kring enskilda barn men arbetar också övergripande med metodutveckling och fortbildning för en hälsofrämjande förskola.

Från förvaltningens sida erbjuds kontinuerligt kompetenshöjande insatser. Under året avslutades den andra omgången av en 20-poängsutbildning i specialpedagogik för förskollärare och lärare. I samarbete med talkliniken på Danderyds sjukhus genomförs fortlöpande kurser i barns språk för förskollärare.

Nyetableringar

Två familjedaghem startade under året.

Arbetsmiljöenkät

Av den arbetsmiljöenkät som gjordes 2004 framgår att resultatet för kommunens förskolor i regel var bättre än resultatet för hela kommunen. En förklaring kan vara enheternas storlek samt tillgängliga arbetsledare. Av svaren framgår att de mest prioriterade arbetsmiljöfrågorna är barngruppens storlek, ljudnivån, delaktighet, trivsel, kamrater och stress.

Granskning/bedömning

Viktiga händelser under året

Genom Växtkraft Mål 3 har förskolorna fått mycket fortbildning med hög kvalitet utgående från varje enskilds persons behov.
Genusperspektivet är en fråga som hamnat i fokus.
Förskollärare har genomgått VFU-utbildning.

Förskolorna har utarbetat egna hemsidor, vilket ger dem en mer professionell framtoning.

Närmandet mot skolan har inneburit att även förskolorna börjat arbeta med LUS.

Normer och värderingar

Flertalet förskolor uppger att arbetet med värdegrundsfrågor är något som ständigt pågår och som genomsyrar hela verksamheten. De vuxnas förhållningssätt som förebilder till barnen och till varandra har stor betydelse. Värdegrundsfrågorna diskuteras på personalmöten och i samarbetet med föräldrarna. I verksamhetsplanerna, som oftast revideras varje år, belyses de olika värdegrundsfrågorna.

Ett sätt som framhålls för att barnen skall bli sedda, trivas, känna trygghet och delaktighet är betydelsen av att kunna dela in barnen i mindre grupper.

Familjedaghemmen diskuterar vilka gemensamma värdegrunder som skall gälla för deras dagbarnvårdargrupper. Hög prioritet är att barnen skall känna empati, få bra självkänsla och vara trygga.

I arbetet med värdegrundsfrågorna använder såväl familjedaghemmen som förskolorna sig av föreläsningar/kurser, samarbetsövningar samt av arbetsmaterial inom området. Material som nämnts i kvalitetsredovisningarna är:
”Tilda med hallonsaft och tjejsaft”,
”Hur är man en bra kompis?”,
”Kompissolen” samt ”Vilken känsla”.

Som *goda exempel* uppger förskolorna bemötandet och bekräftandet av varje barn och förälder dagligen. Välutbildad personal, ett medvetet förhållningssätt, kompetensutveckling och att kunna dela upp barnen i mindre grupper framhålls också. Förskolorna arbetar med bl a gruppstärkande lekar, temagrupper och drama/roll lekar.

Ett *förbättrings/utvecklingsområde* som framhålls är att barngrupperna skall bli mindre. Arbetet med värdegrundsfrågorna kommer att fortsätta. Hög prioritet har arbetet med jämställdhets- och genusfrågor.

Sammanfattande omdöme

Måluppfyllelsen är god. Värdegrundsarbetet pågår ständigt och genomsyrar verksamheten. Läroplanen har stor betydelse för utvecklingen inom detta område.

Hösten 2004 genomfördes en kundundersökning till föräldrar med barn i förskolan. Av enkäten framgår att föräldrarna känner sig mycket nöjda/nöjda med den verksamhet som deras barn går i. De upplever att barnen trivs och känner sig trygga.

Allas hänsynstagande - Arbete mot mobbning

Måluppfyllelsen är god. Förskolorna har mobbningsplaner och det finns en 0-tolerans mot mobbning och annan kränkande behandling. I sitt arbete med dessa frågor använder förskolorna sig av arbetsmaterial av olika slag som "Värsta Bästa Vänner", "Tilda med Is och Sol" och "Vilse I Byrån". Vidare förekommer gruppstärkande lekar, drama samt barnmassage.

Viktigt är att utgå från barnens utveckling och att arbeta på olika sätt beroende av barnens ålder.

Förskolorna uppger många olika *goda exempel* i sitt förebyggande arbete mot mobbning. Dockteater, sagor, rollspel, drama, EQ-övningar, kamratbok är några exempel som framhålls.

Familjedaghemmen diskuterar vilka gemensamma värdegrunder som skall gälla inom gruppen. Hög prioritet är att barnen skall känna empati, få bra självkänsla samt vara trygga.

Ett önskvärt *förbättringsområde/utvecklingsområde* är mindre barngrupper för att minska risken för konflikter. Föräldrarna bör engageras mer i diskussionen kring 0-tolerans mot mobbning.

Sammanfattande omdöme

Det finns idag på förskolorna en mycket stor medvetenhet, och ett aktivt arbete pågår ständigt, för att förhindra trakasserier på förskolorna. Mobbning och trakasserier är dessvärre mycket laddade ord och frågan är om de överhuvudtaget skall finnas med i förskolan värld.

Hälsofrämjande faktorer

Många förskolor uppger betydelsen av att kunna dela in barnen i mindre grupper. Detta anses som nödvändigt med hänsyn till de stora barngrupperna. I de mindre grupperna blir barnen synligare och kan lättare ge uttryck för sina tankar och idéer. Indelning sker ofta beroende av barnens utveck-

lingsnivå och ålder. Viktigt är också att arbeta strukturerat med rutiner som skapar lugn och trygghet.

Att få massage, möjlighet att ha tillgång till ett "lugnt rum", få höra klassisk musik, och få vara i en lugn och stressfri miljö är andra exempel på hälsofrämjande faktorer som förskolorna ger barnen.

Goda exempel är att barnen vistas i en lugn miljö med lugn stämning, att de delas in i mindre barngrupper, får vara i en strukturerad verksamhet och vara ute mycket.

Som *förbättringsområde/utvecklingsområde* anges genomgående att det måste bli färre barn i grupperna

Sammanfattande omdöme

En viktig faktor för en hälsofrämjande miljö är personaltätheten och barngruppens storlek. Mindre grupper är i och för sig ingen garanti för detta, men att barngruppen är anpassad till de behov som råder i varje förskola är en avgörande förutsättning för det pedagogiska arbetet och för att barn skall lära sig, utvecklas och må bra.

Barn i behov av särskilt stöd och de allra yngsta barnen bör vara i mindre grupper för att personalen skall kunna tillgodose deras behov. Den granskning som förvaltningen genomförde under våren visar att personalen är medvetna och på alla sätt arbetar för att skapa en god miljö.

Individuella utvecklingsplaner

Alla förskolor arbetar med individuella utvecklingsplaner och används som verktyg i barnets lärande och utveckling. Fokus är barnets styrka och förmågor. De ger pedagogerna en bra uppfattning om barnets utveckling under förskoletiden. Utvecklingsplanen uppfattas även som en länk mellan pedagogen och föräldrarna och ligger som grund för utvecklingssamtalen. Den skapar en helhetsbild av barnet hemma och i förskolan.

Flertalet förskolor uppger att utvecklingsplanen inte följer med till skolan, men i några fall uppges att med föräldrarna som budbärare och intresse från skolan kan den följa med. Det pågår diskussioner mellan förskola och skola att hitta den "röda tråden" här.

Förbättringsområde/utvecklingsområde är att få mer tid för dokumentation och ett bättre samarbete förskola/skola/förälder.

Sammanfattande omdöme

Måluppfyllelsen är god. Att arbeta med utvecklingsplaner är idag en naturlig del av arbetet på förskolorna. Ett samarbete med skolan är nödvändigt.

Barnens utveckling och lärande På vilket sätt och hur ofta informeras föräldrarna om barnets utveckling och lärande?

Föräldrarna får information om barnets utveckling och lärande genom de dagliga mötena, "tamburkontakten", genom utvecklingssamtalen och på föräldramötena. Dokumentation som synliggör och lyfter fram pågående teman och projekt och aktiviteter kopplade till läroplanen. Portfolie där material samlas i pärmar och som följer barnet genom förskoleperioden. I allt större utsträckning videofilmas barnen, filmer som föräldrarna får låna hem. Föräldrarna får veckobrev eller månadsbrev.

Av de *goda exemplen* framgår att det är genom de dagliga föräldrasamtalen och utvecklingssamtalen/utvecklingsplanen som föräldrarna till största delen får en uppfattning om sitt barns utveckling och lärande. Även den dokumentation som finns i form av bl a portfolio bidrar till en bild av barnets utveckling.

Förbättrings /utvecklingsområden är att få mer tid för föräldradokumentation, utveckla portfolio, få ett mer fördjupat föräldrasamarbete och att få föräldrar att utnyttja sina kontaktdagar i större utsträckning.

Sammanfattande omdöme

Måluppfyllelsen är god.

Till största delen får föräldrarna information om sitt barns utveckling och lärande genom de dagliga kontakterna samt av föräldrasamtalen. Utvecklingsplanen ligger till grund för det dagliga arbetet med barnen.

Samarbete förskola och skola

I samarbetet mellan förskola och skola har samverkansgrupper börjat bildas och där pågår diskussioner om den "röda tråden", förhållningssätt, synsätt samt erfarenhetsutbyte. Vissa har utarbetat planer för övergången mellan förskola och skola.

Några förskolor upplever att det inte finns något samarbete med skolan. Vanligt är dock att förskollärare från skolan på vårterminen besöker förskolan för att träffa de blivande förskoleklassbarnen. Barnen besöker sedan skolan cirka tre gånger. Vissa förskolor har tillgång till skolornas gymnastiksal läsåret innan de skall börja i skolan.

Som "*goda exempel*" uppges samverkansgrupperna med personal från förskola och skola. Förskolorna uppskattar att förskollärarna besöker dem. De

blivande förskoleklassbarnen förbereds inför skolstarten med bl a matte-mäta, "Jag-boken" samt simning.

Förbättrings/utvecklingsområden är att tillsammans med skolan snarast ut-arbeta en plan för en god övergång till skolan för 6-åringarna. Möjlighet att träffa skolpsykologen innan barnen börjar i skolan. För övrigt önskas ett tätare samarbete med skolan, utveckla nätverket och få ett gemensamt för-hållningssätt.

Sammanfattande omdöme

Vissa förskolor har ett väl etablerat samarbete med skolan. Andra är på väg att utveckla detta. Fortfarande finns det tyvärr förskolor som helt saknar någon form av samarbete.

Målet kan därför inte anses vara uppfyllt.

Det är angeläget att barnens intresse för **naturvetenskap och teknik** tas till vara tidigt

Förskolorna arbetar mycket med att låta barnen upptäcka och utforska mil-jön. De får bygga och konstruera utifrån olika teman. Att få göra experiment av olika slag är vanligt förekommande. De får lära sig att använda alla sina sinnen, får god kännedom om naturens kretslopp. Utemiljön används i stor utsträckning med allt naturmaterial som finns där.

Goda exempel är att barnen får upptäcka och se samband i naturen med hjälp av kunniga pedagoger. Använder ett vetenskapligt förhållningssätt och får nyfikna barn. Barnen får konstruera och göra experiment i stor utsträck-ning. Allt detta gäller även de små barnen.

Förbättring/utvecklingsområde är att bli ännu bättre på teknik, inrätta tek-nikhörnor och att tillvarata föräldrarnas engagemang.

Sammanfattande omdöme

Måluppfyllelsen är god. Mycket av det dagliga arbetet på förskolan kan sammanfattas under denna rubrik.

Framgångsrika metoder

Kvaliteten bedöms bland annat genom utvärdering av de långsiktiga målen och delmålen som satts upp för verksamheten. Personalens reflektioner, dokumentationen av verksamheten samt föräldrarnas synpunkter i det dag-liga mötet, i enkäter (både egna och kommunens) och vid utvecklingssamta-len. Personalkonferenser och planeringsdagar med plats och tid för reflek-tion är viktiga instrument i utvecklingsarbetet. Stor betydelse har ett nära samarbete med föräldrar genom förtroenderåd och gemensamma aktiviteter.

En förskola har skapat e-postlistor för föräldrarna där de kan diskutera olika frågor.

Bland de *goda exemplen* finns enkäter till både föräldrar och personal, ständiga diskussioner, bemötandet och bekräftandet av barn och förälder samt ett tillåtande klimat. Viktigt är att vara lyhörda för både positiv och negativ kritik och att det finns en pedagogisk ansvarig på varje avdelning. Inspirationsdagar, fortbildning/vidareutveckling är andra goda exempel.

Förbättrings/utvecklingsområden är att få mer tid för utvärdering av resultaten. Det behövs fler planeringsdagar, mer tid för dokumentation samt att ytterligare utveckla portfolio. Att i större utsträckning ta vara på och delge varandras kompetens inom personalgruppen är önskvärt samt att utveckla nätverk och studiebesök mellan förskolor.

Förskoleklass, grundskola och skolbarnsomsorg

Verksamhetsöversikt

Kundval och konkurrens

I Danderyds kommun väljer alla föräldrar skola för sina barn. De gör ett aktivt val till förskoleklass, år 1, år 4 och år 7. Majoriteten av kommunens elever går i kommunala skolor.

Under året har stiftelsen Viktor Rydberg övertagit huvudmannskapet för Djursholms samskola.

Förskoleklass

Andelen sexåringar i förskoleklass är 100 procent. De flesta sexåringarna fanns under 2004 i kommunal förskoleklass.

Tre av förskoleklasserna i Enebyberg har sedan 1998 varit lokaliserade till de kommunala förskolorna på grund av lokalbrist i Brageskolan och Enebyskolan. Den enskilda förskolan Enebydungen har egen förskoleklass.

Under läsåret 2004/05 har annexet till Enebyskolan används för en förskoleklass och skolår 1. I första hand erbjöds sexåringarna från de små enskilda förskolorna i Enebyberg plats, eftersom dessa inte hade möjlighet att bedriva sexårsverksamhet själva. Övriga sexåringar i de kommunala förskolorna gick kvar på respektive förskola även detta år. Lsåret 2005/06 avvecklas sexårsverksamheten i de kommunala förskolorna.

90 procent av alla kommuner har valt att integrera förskoleklassen med grundskolan. En dryg tredjedel uppger i en kommunenkät att förskoleklassen kommer att arbeta integrerat med grundskolan varje dag.

Hösten 2004 är personaltätheten i Danderyds kommunala förskoleklasser 11,1 lärare per 100 barn. Personaltätheten har fortsatt att minska i riket som helhet och var läsåret 2003/04 7,8 årsarbetare per 100 barn i kommunal förskoleklass, det är en minskning för andra året i rad. I den fristående verksamhet var personaltätheten 8,6 årsarbetare per 100 barn. Skillnaderna mellan kommunerna är mycket stora. 2003/04 varierade personaltätheten från 3,7 till 15,9 årsarbetare per 100 elever. (Danderyd 12,8)

Andelen personal med pedagogisk högskoleutbildning i förskoleklass (kommunal regi) var 84,6 procent 2003/04 i riket jämfört med 65 procent i Danderyd.

Grundskola

Flexibel skolstart

Regeringen uppdrog i november 2003 åt Skolverket att utreda konsekvenserna av flexibel skolstart. Skolverkets utredning 2004-04-14 resulterade i en rekommendation till regeringen att avråda från att initiera försöksverksamhet.

I november 2004 anhöll de fyra kommuner som redan påbörjat flexibel skolstart om *försök med större flexibilitet i utbildningssystemet*.

Detta har nu blivit ett av tre prioriterade områden inom avdelningen för lärande och arbetsmarknad inom Kommun och Landstingsförbundet. I dessa diskussioner ingår Danderyd som en av åtta kommuner.

Kvalitetsfaktorer: lärartäthet och kompetens

Lärartätheten har ökat marginellt mellan ht 2002 och ht 2003 till 8,0 lärare per 100 elever, medan lärartätheten på fristående grundskolor är oförändrad. I Danderyd var motsvarande siffra 7,4 för hösten 2004. Andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen var i Danderyds kommunala skolor 82 procent, jämfört med 83 procent i riket.

Arbetsmiljö

I den arbetsmiljöenkät som genomfördes i Danderyds kommunala skolor i oktober 2004 uppger 96,5 procent (554 personer) att de ofta eller ibland är nöjda med sin arbetssituation, medan 3,5 procent (20 personer) uppger att de sällan eller aldrig är nöjda med sin arbetssituation. Tre procent fler jämfört med 2003 års enkät är ofta eller ibland nöjda med sin arbetssituation.

Av svaren framgår att de mest prioriterade arbetsmiljöfrågorna är förekomsten av ljud/buller, stress, elevgruppernas storlek, ledningsorganisation, ventilation, arbetstider och egna arbetsplatser. 91 procent av personalen uppgav att de ofta eller ibland upplever stress i arbetet. Det är en ökning med två procent jämfört med 2003 års enkät.

Betyg och nationella prov

Danderyd uppvisar även i år rikets högsta betygsmedelvärden med 247,5 av 320 möjliga poäng i slutbetyg i skolår 9. Flickor hade i riket 217 jämfört med 195 för pojkar. För flickor i Danderyd var siffran 259 och för pojkarna 237. Det är ett något bättre resultat än 2003.

Könsskillnaderna i genomsnittligt betygsmedelvärde är desamma i Danderyd som i riket. Utbildningsdepartementet har i rapporten "Könsskillnader i utbildningsresultat", försökt att ge en saklig information om de könsmönster

vi ser idag och även ge underlag för fortsatt diskussion om jämställdhet och likvärdighet inom utbildningens område.

Att sätta betyg på likvärdiga och rättvisa grunder har varit ett uppmärksammat ämne under året och resulterade i rapporten "Kompetensutveckling av lärare om bedömning och betygssättning i skolan" (Myndigheten för skolutveckling). Skolverket har utarbetat ett material för lärarna för att förbättra elevernas rättssäkerhet vid betygssättning.

Resultat av nationella prov skolår 5 och 9 redovisas i bilaga.

Nationella utvärderingen, NU-03

I Skolverkets stora studie av svensk grundskola, NU-03 mäts kunskaperna i flertalet ämnen i år 9. NU-03 visade på försämrade resultat jämfört med 1991 i främst matematik, kemi och läsförståelse (både i svenska och engelska) mellan 1991 och 2003.

Nationella prov NP för Danderyds elever i år 9 Svenska; läsa, visar att mer än hälften av eleverna uppnådde VG/MVG. Slutbetyget visar att 78 procent av eleverna fick VG/MVG. I matematik uppnår minst 60 procent av eleverna VG/MVG i NP och 67 procent av eleverna fick VG/MVG i slutbetyg. Två procent av eleverna har inte nått målen i matematik. I engelska visar eleverna på höga resultat.

Danderydselevernans slutbetyg i kemi visar att sex procent av eleverna i år 9 ej nått målen.

TIMSS (Trends in International Mathematics and science Studies) och PISA(Programme for International Student Assessment)

Resultaten av två internationella studier redovisades i slutet av året. TIMSS mäter kunskaperna hos elever år 8 i matematik och naturvetenskap och har som utgångspunkt ländernas läroplaner och kursplaner. Jämförelser görs med 1995. Resultaten visar på kunskapsnedgång i matematik och naturvetenskap.

PISA är en OECD undersökning och mäter kunskaper i läsförståelse, matematik, naturvetenskap och problemlösning för år 9, dvs samma elevgrupp som NU-03. I PISA görs jämförelser med år 2000. Studien har *inte* utgångspunkten i ländernas läroplaner eller kursplaner.

Resultaten visar på att Sverige halkat efter något jämfört med 2000 i matematik och naturvetenskap, och att *spridningen i resultat* mellan skolor har ökat liksom att de fem procenten av eleverna som presterade bäst 2000 presterar ännu bättre 2003 och de som presterade sämst presterar ännu sämre.

Sammantaget kan konstateras att studierna visar försämrade resultat både i relation till tidigare svenska resultat och vid internationella jämförelser.

Skolverket kommer under 2005 att redovisa vilka åtgärder verket anser nödvändiga för att förbättra resultaten i grundskolan.

Mörbyskolan var en av de deltagande skolorna och visade på resultat långt över medelvärdet i riket.

Ämne	Skolans medelvärde	Sveriges medelvärde
Matematik	588,10	509,05
Läsning	565,41	514,27
Naturvetenskap	570,24	506,12
Problemlösning	562,82	508,57

Elever i behov av särskilt stöd

I skolpengen ingår en resurs för att stötta elever med läs-, skriv- och matematik- svårigheter eller i behov av specialgymnastik. Dessutom har rektor möjlighet att söka ett resursbidrag för elever som utan ett extra stöd har stora svårigheter att nå målen och få godkända betyg för fortsatta studier på gymnasiet. Till grund för ansökan ligger ett åtgärdsprogram som upprättats i samråd med elev och vårdnadshavare.

Bidrag beviljas för specialpedagog, resursassistent i skola och ibland även i fritidshem eller hemvist. Bidrag beviljas även för elev i behov av svenska som andra språk. För grundskoleelev med fysiska funktionshinder finns möjlighet till en extra stödresurs.

En likvärdig utbildning innebär inte att undervisningen ska utformas på samma sätt överallt eller att skolans resurser ska fördelas lika. Hänsyn ska tas till elevernas olika förutsättningar och behov. Det finns också olika vägar att nå målet. LPO 94

Bidraget täcker kostnaden för det antal timmar för lärare och resursassistent som beviljas. Resursbidraget utgår till både kommunal och fristående skola på lika villkor. Under hösten 2004 har 128 elever i kommunens skolor fått del av bidraget och 38 elever i fristående skola eller skolor i annan kommun.

Under 2004 tillkom fler elever än tidigare som i samverkan med socialkontoret placerades på specialskolor. För att motverka att elever måste "lyftas ur" sin skola har ett samarbete inletts med ett resursteam från Svalnäs terapiskola som tar sig an elev, föräldrar och skolpersonal för att i elevens skola hitta lösningar. Vi kan redan idag se goda resultat av detta samarbete.

Rektor för Kevingskolan har i uppdrag att organisera kommunens modersmålsundervisning och under året har undervisning förmedlats i tio olika

språk med sammanlagt 176 elever, varav 5 elever som har studiehandledning.

Inom kommunen finns resursklasser på flera skolor, med olika målgrupper. Behovet av resursklasser fastställs i samråd med rektorer och UKK och har fortsatt att öka under året. Målsättningen är att den "röda tråden" från förskoleklass till år 9 ska erbjudas inom kommunen. För elever med Aspergers syndrom eller liknande finns verksamhet för F till år 6 på både Brage- och Vasaskolan. För år 7 till 9 finns verksamheten på Fribergaskolan och därefter på Danderyds gymnasium. Tal- och språkklass finns på Stocksundskolan för år F till 6 och en grupp år 4-6 för elever med långsam inläring finns på Kyrkskolan. Förberedelseklassen finns på Kevingskolan. Inom grundskolan får ett 40-tal elever hjälp och stöd i dessa klasser. Varje elev ska ha en fadder- eller hemklass där eleven deltar utifrån sina förutsättningar. Målet är att återföra eleven till "vanlig" klass med möjlighet att få godkända betyg för fortsatta studier.

Utöver nämnda resurser kan nämnas att en specialpedagog anställd på 25 procent ingår i basteamet och tjänstgör som "pedagogisk brobyggare" med uppdrag att förmedla basteamets förslag till åtgärder till skolan och hemmet. Det finns också en hörselpedagog på 20 procent som via kontakter med skolhälsovården kan erbjuda hjälp och stöd till elev och skola.

Sammanfattande omdöme- särskilt elevstöd

Skolorna har bra rutiner för att upptäcka, stötta och hjälpa elever som har/får problem med inläring och att nå målen. Åtgärdsprogram upprättas i samråd med elev och vårdnadshavare om än av skiftande kvalitet. Stöd i form av speciallärare och eller resursassistent erbjuds eleven under längre eller kortare tid. Elev erbjuds undervisning i mindre grupp i företrädesvis basämnen. Åtgärder följs upp och utvärderas och vid behov upprättas ett nytt åtgärdsprogram. Resursbidraget används utifrån ansökan och elevens behov. Utöver detta har skolorna nyttjat statliga medel och en betydande del av skolpengen för att på bästa sätt få eleven att lyckas.

Vid skolbesök och granskning redovisar skolorna i kommunen att eleverna får till största delen hjälp och stöd med tal-, läs- och skrivsvårigheter och matematik.

Granskning/ bedömning

Som framgångsrika metoder för att kunna bedöma och förbättra kvaliteten i förskoleklass och grundskola anger enheterna själva bl a

- Enkäter
- Läs- och skrivutvecklingsschema LUS och SUS
- Intervjuer och observationer
- Elevernas utvärderingar/Portfolio
- Personalens utvärdering

Flera enheter uppger att de vill utveckla enkäterna.

Förskoleklass

Kundundersökning 2004 till föräldrar med barn i förskoleklass

Måluppfyllelsen är god.

Kundundersökningen visar på en god överensstämmelse mellan förväntad och upplevd kvalitet. Barnen i förskoleklasserna har enligt undersökningen en trygg miljö, har roligt och trivs med kamrater och personal.

Enligt Utbildningsplanen skall 100 procent av föräldrarna vara nöjda eller mycket nöjda med individuell omsorg och trygghet. Det är ett högt ställt mål och det är ett mål att fortsätta arbeta mot.

Av enkätresultaten framgår att 92 procent av föräldrarna i förskoleklassen och 81 procent av föräldrarna i kompletterande barnomsorg upplever barnets miljö som trygg. Att personalen bryr sig om barnet och att barnet trivs med personalen instämmer 91 respektive 95 procent i.

98 procent av föräldrarna anser att *personalen har rätt kompetens*.

Att barnen *uppmuntras till att söka kunskap* har enligt föräldrarna minskat något från tidigare genomförd enkät och differensen mellan förväntad och upplevd kvalitet har ökat. Skillnaderna är stora mellan enheterna.

I Läroplan för det obligatoriska skolväsendet Lpo 94 står det:

”Samarbetsformer mellan förskoleklass, skola och fritidshem skall utvecklas för att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande. Läraren skall utveckla samarbetet mellan förskoleklass, skola och fritidshem.”

Samarbetet mellan de olika personalgrupperna anser föräldrarna inte vara ett prioriterat område, men hälften av föräldrarna instämmer i att det pågår ett kontinuerligt samarbete på flera enheter. Föräldrar på fyra enheter instämmer till mer än 75 procent i att samarbetet är kontinuerligt mellan förskoleklass och skolår 1-3.

Förskoleklassernas *lokalintegrering i skolan* har pågått under flera år och under 2004 var det endast förskoleklasserna i Enebyberg som saknade lokalintegrering. Föräldrarnas svar visar att 73 procent *instämmer* i att förskoleklassen är lokalmässigt integrerad i skolan. Föräldrarna ger inte frågan om lokalintegrering någon hög prioritet. Endast 8 procent har rankat detta som viktigt. Ingen skillnad kan utläsas mellan olika kommuner.

Det är stor differens mellan förväntad och upplevd kvalitet vad gäller *barngruppens storlek*. Endast hälften av föräldrarna tycker att barngruppen är lagom stor. Den förväntade kvaliteten visar att 74 procent av föräldrarna

tycker att det är en viktig fråga. Det går inte att utläsa om brist på ändamåls-
enliga lokaler eller om barnet får lugn och ro under eftermiddagsverksamhe-
ten hänger ihop med differensen.

De skriftliga föräldrakommentarerna berör framför allt kvaliteten i verk-
samheten och personalens kompetens. Kommentarererna är till övervägande
del positiva både vad gäller kvaliteten i verksamheten och personalens
kompetens. Jämförelser mellan kundundersökningar år 2000 och 2004
framgår av bilaga.

Skolbarnsomsorg

*Målet att barnet skall erbjudas en lugn och rofylld miljö är uppfyllt, men
ställer höga krav på lokaler och personal.*

En granskning av skolbarnsomsorgen under oktober/november visar att:

Barnen trivs, känner sig trygga och är nöjda med aktiviteterna på fritids.
Liknande resultat visade granskningen 2002. 95 procent av föräldrarna upp-
gav då att barnet trivdes på fritids och 91 procent uppgav att barnet hade en
trygg miljö.

Barnen kan hitta en plats med lugn och ro om de behöver.
Ibland upplevs ljudnivån som hög av både personal och barn.

Lokalerna samutnyttjas med skolan på de flesta enheterna och barnen kan
nu liksom 2002 delas upp i mindre grupper för olika aktiviteter.

En tydlig struktur och välutbildad personal bidrar till lugn och ro.

Flertalet av den heltidsanställda fritidshemspersonalen deltar i skolans verk-
samhet. Sällan gäller det omvända. Gemensam planeringstid och en gemen-
sam värdegrund genomsyrar båda verksamheterna. Det finns goda möjlighe-
ter att tillsammans planera verksamheterna så att ett helhetsperspektiv på
barns utveckling och lärande uppnås.

Personalen upplever att barngruppen är för stor vilket bl a innebär att utflyk-
ter eller aktiviteter utanför skolan inte förekommer lika ofta som tidigare.
En annan orsak till att utflykter uteblir är barnens många "privata" aktivite-
ter efter skolan.

55 procent av föräldrarna uppgav 2002 att barnet vistades i en barngrupp
som var lagom stor.

Personal med högskoleutbildning är relativt låg. Personalens utbild-
ning/kompetens är en viktig del för att bibehålla en hög kvalitet inom skol-
barnsomsorgen. Andra faktorer som kan påverka kvaliteten inom skolbarns-
omsorgen är personalomsättning, personalens könsfördelning och organisa-
tionens sårbarhet.

Grundskola

Läsinlärning förskoleklass/skolår 1

Måluppfyllelsen är mycket god.

Granskningen genomfördes under april/maj 2004.

I förskoleklass arbetar man mycket och varierat med barns språkutveckling. Direkt "läsinlärning" är ovanlig. Barnen lär sig som regel alfabetet och att "läsa" enstaviga ord. Man arbetar med rim och ramsor och ords betydelser. En del arbetar med särskilt "läromedel" såsom Trulle. Flera förskoleklasser arbetar enligt Bornholmsmodellen. En modell som utarbetades i Umeå på 80-talet och som syftar till att stimulera den språkliga medvetenheten specifikt, särskilt den fonologiska. Fonologisk medvetenhet – att barnen är medvetna om att orden består av ljud, vilka ljuden är och ordningen på ljuden – är nödvändig vid den första läsinlärningen.

Förskoleklassen har i förekommande fall satt ett mål som motsvarar punkt 3 på läsutvecklingsschemat. Eleven visar att de upptäckt att det skrivna "går att säga". De flesta elever når detta mål med god marginal.

I *Enebyberg* har de kommunala förskolorna utarbetat en gemensam arbetsplan för förskoleklassen. Som grund för denna ligger Utbildningsplanen samt Läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet. Förskoleklasserna arbetar bland annat med Bornholmsmodellen, arbetsmaterial såsom; Trulle, Vägen till språket, rim och ramsor samt skrivdans.

Förskoleklasserna i Enebyberg har besökt skolan en förmiddag i veckan där de träffar en lärare varannan vecka. Då arbetar de med matematikboken Matte mosaik samt har gymnastik. De arbetar inte med läsinlärning med samma "fokus" som de som är i skolan. Några förskollärare har fått utbildning i LUS, medan andra kommer att få det framöver.

Barnen har kommit olika långt i sin läsutveckling. Vissa kan redan läsa bra, vissa är på gång medan några inte riktigt har kommit igång ännu. De stimuleras utifrån sina förutsättningar på ett bra sätt. De som har svårare att komma igång får ofta extra individuell träning.

Skolår 1

Inför skolår 1 genomför de flesta resultatenheter olika "tester" för att se var eleverna står i sin läsutveckling. Eleverna diagnostiseras i de flesta fall vid flera tillfällen under skolår 1 och elevernas läsförmåga överensstämmer med den punkt på LUS-schemat som angivits av BUN. Många lärare tycker att den angivna punkten är något för låg.

I händelse av att elever inte uppnår uppsatta mål, informeras föräldrar och en åtgärdsplan skrivs tillsammans med lärare, föräldrar och speciallärare.

Elevers läsförmåga redovisas för föräldrarna vid utvecklingssamtalet i termer av LUS- test. Utbildning i LUS pågår på alla kommunala skolor. På de tre fristående skolorna använder man sig av andra diagnosmetoder, såsom "God läsutveckling" eller egna uppsatta mål. Vid jämförelser med LUS motsvarar dessa skolors mål och måluppfyllelse väl de mål som BUN satt upp.

Samverkan mellan förskoleklass och skolår 1.

Samverkan mellan förskoleklass och skolår 1, avseende läsinlärning varierar stort. På de flesta enheter arbetar klasserna för sig, men vissa moment görs ibland gemensamt exempelvis rim och ramsor, skrivdans, sagoskrivande, temarbeten mm

I Enebyberg finns ingen samverkan mellan förskoleklass och år 1. Däremot träffar barnen en lärare från år 3 varannan vecka när de är i skolan. Till viss del träffar de också de blivande faddrarna, även de från år 3.

Goda exempel:

Ekeby RE arbetar med intensivveckor med LUS-tester. Dessa veckor arbetar alla elever på skolorna nivågrupperat.

I Kevingskolan arbetar ett av "spåren" (arbetslagen) med läsutveckling tillsammans i förskoleklass och skolår 1. De 24 eleverna var nivågrupperade och valde böcker efter sin läsförmåga.

Även på Danderyds Montessori blandas eleverna regelbundet och läser i olika grupper för varandra och efter förmåga.

Elevers läsutveckling

- Skolår 1; LUS punkt 7 "Tar vid behov effektiv hjälp av bokstäverna i sin läsning. Självkorrigerig vanlig". Hur stor andel uppnår målet?
- Skolår 3; LUS punkt 15 "Läser flytande och obehindrat, t ex kapitelböcker, med god förståelse. Föredra att läsa tyst." Hur stor andel uppnår målet?
- Skolår 6; Hur fördelar sig eleverna på LUS schemat? (Bifoga diagram; pojkar/flickor)

Tre enheter har inte redovisat resultat från alla tre skolåren.

Resultatet visar att nästan 100 procent av eleverna i skolår 1 uppnår målet. I skolår 3 uppnår 81 procent av eleverna målet. Två enheter har gjort mätningen på hösten.

Fyra av åtta enheter har lämnat efterfrågat diagram på elevernas läsutveckling skolår 6. Av de redovisande skolorna visar resultatet att eleverna i stort sätt fördelar sig från LUS punkt 17-18b, med några undantag. Se bilaga.

Enheterna arbetar också med läsprojekt i olika former för att stimulera läs-utvecklingen.

Sammanfattande omdöme

Måluppfyllelsen är god, men ofullständig avseende elever skolår 6.

Förvaltningen ser positivt på att arbetet med LUS ytterligare har utvecklats under året, men påpekar att det är av vikt att enheterna arbetar med avläsningar av elevernas läsutveckling vid ungefär samma tidpunkt för att kunna göra jämförelser.

Viktiga händelser under året

I skolår F-6 har många enheter angett viktiga händelser såsom kompetensutveckling av personal och olika projekt, bl a Schoolsoft, Charlie, NTA och LUS. Lokalförbättringar har också skett på två skolor. Skolår 7-9 anger bl a händelser av internationell karaktär samt Schoolsoft och uppskattade föreläsningar som viktiga händelser.

Sammanfattande omdöme

Mycket utvecklingsarbete och engagemang pågår på skolorna.

Normer och värderingar

Skolorna arbetar med Charlie, regelbundna diskussioner runt etiska frågor och har tydliga trivselregler. Klass- och elevråd anges som viktiga organ för att diskutera normer och värderingar.

Det sociala klimatet skolår 7-9

Fribergskolan uppger att skolan upplevs av såväl personal som elever som en lugn och trygg skola

Mörbyskolan beskriver skolan som en arbetsplats för elever och personal där vänlighet och respekt för den enskilda individen ska dominera. Skolan arbetar för att pojkar och flickor ska uppleva samma värde och bemötas med samma respekt. Elevrådet ordnar tillsammans med klasstödjarna samarbetsövningar med år 7.

VRS har upprättat kontrakt med regler som elever och personal arbetar efter i sin vardag. Kontrakten belyser särskilt tanken om respekt och omsorg om alla som är verksamma på skolan. Trivselgrupper finns på skolan som arbetar för en fin och fungerande miljö. Det sociala klimatet beskrivs som respektfullt och trivsamt 97 procent av föräldrarna uppger att det är bra stämning på skolan.

Sammanfattande omdöme

Utan tvekan förekommer det mycket arbete på skolorna för att skapa goda normer och värderingar. Som goda exempel kan nämnas Ekeby resultatenheter som under hösten genomfört en värdegrundsutbildning som har berört personal, elever och föräldrar.

Enheternas förslag på utvecklingsmöjligheter är bl a tjej- och killgrupper en gång i veckan, att rekommendera mer enhetlig skolklädsel för att undvika märkeshets samt att utveckla elevers inflytande.

Fem skolor har i kvalitetsredovisningarna presenterat positiva resultat från enkäter. 7-9 skolorna uppger att det sociala klimatet är gott, men att det alltid finns mer att göra.

Mot bakgrund av förvaltningens enkät från föregående år tillsammans med skolornas beskrivningar av arbetet med normer och värderingar och socialt klimat bedöms måluppfyllelsen som god.

Förvaltningen anser dock att samtliga enheter bör kunna redovisa resultat från enkäter och eller annan utvärdering genomförd under året rörande arbetet med normer och värderingar och socialt klimat.

Belys frågor om jämställdhet

För att motverka traditionella könsmonster uppger enheterna att man tänker på att ge pojkar och flickor lika stort utrymme i klassrummet och utför samma sysslor samt flick- och pojkgupper i slöjd, idrott och NO.

Mörbyskolan har under året haft en temadag om jämställdhet och attityder för elever i år 8.

Som utvecklingsmöjlighet nämns att bl a försöka rekrytera fler män till verksamheterna.

VRS uppger att man under nästa läsår kommer att arbeta uttalat med jämställdhetsfrågor. En grupp kommer att tillsättas för att arbeta med genusperspektiv och hitta riktlinjer för att arbeta mot ett så jämlikt klassrum som möjligt.

Sammanfattande omdöme

Skolan blir en alltmer kvinnodominerad värld. Det är viktigt att skolorna aktivt arbetar för att motverka traditionella könsmonster och att vara goda exempel.

I kvalitetsredovisningarna beskrivs hur arbetet på några skolor går till. I

arbetet med att motverka traditionella könsmonster måste skolornas handlingsplaner tydliggöras, med tydliga strategier för hur skolorna tänker arbeta.

Allas hänsynstagande - Arbete mot mobbning

I det förebyggande arbetet mot mobbning använder sig skolorna i år liksom tidigare år av Charlie, kamratstödjare, EFE – elever för elever, kompisamtal, Friends, ”Må bra samtal” mm.

Som utvecklingsmöjligheter anges bl a; att förankra Charlie hos föräldrar, utveckla trygghetsenkät, empati - och självkännedomsträning, att utveckla elevvårdsteam och samarbeta med fältassistenter och fritidspedagoger.

Sammanfattande omdöme

Det är med svårighet man kan utläsa *resultat* från enkäter eller andra utvärderingar från kvalitetsredovisningarna. I stället uttrycker enheterna med *självskattning* att det är ”få mobbningsärenden, praktiskt taget alla elever trivs bra ...”

Fem av tolv enheter har redovisat resultat av genomförda enkäter som visar att eleverna upplever att mobbning *inte* förekommer.

”Barn och elever skall uppmuntras till regelbundna fysiska aktiviteter och ha grundläggande kunskaper om förutsättningarna för en god hälsa samt ha förståelse för den egna livsstilens betydelse för hälsan”

Många enheter med skolår f-6 har schemalagd rörelse varje dag.

Ekeby skola framstår som ett gott exempel genom att skolans ledningsdeklaration innehåller formulering om att eleverna ska ha 10-20 minuters rörelse varje dag. Eleverna tar också aktiv del i hur detta ska genomföras.

Promenadslingor och hinderbanor har anlagts eller är på väg att anläggas. Skolbarnsomsorgen erbjuder ofta möjlighet till rörelse på eftermiddagarna. Olika hälsoprojekt pågår eller planeras.

I ”Handslaget” – ett samarbetsprojekt med Riksidrottsförbundet under 2004 - 2008, ingår; Ekebyskolan, Vasaskolan, Kevingeskolan och Brageskolan. Projektet riktar sig till barn i åldern 10-12 år och planerar att utöka med ytterligare en skola.

Projekt och/eller tema-arbeten om hälsa förekommer på alla skolor.

Sammanfattande omdöme

Skolornas arbete med att implementera förra årets läroplanstillägg, ”att erbjuda alla elever daglig fysisk aktivitet inom ramen för skoldagen”, har en-

ligt kvalitetsredovisningarna tagit fart och har även utvidgats till att omfatta begreppet hälsa.

Enheterna anger möjliga utvecklingsmöjligheter såsom; att promenader skall bli dagliga, matteundervisning i naturen, temadagar/veckor med hälso-perspektiv samt att på 7-9 skolor arbeta för att försäljning av läsk och godis ersätts av mer frukt.

Förvaltningen ser positivt på utvecklingen.

”Eleven skall ges möjlighet att fundera och resonera kring riskerna med tobak, alkohol och andra droger”

Enheterna använder sig av externa och interna experter, såsom Non Smoking Generation och skolsköterskan. En enhet har påbörjat samarbete med fältassistenter i diskussioner med föräldrar. ”Charlie” ger också möjligheter att prata om droger. Ett par enheter anger att kursplan/arbetsplan skall revideras samt en utökad samverkan med föräldrar.

Sammanfattande omdöme

Förvaltningen ser allvarligt på den drogvaneundersökning som gjordes under våren och som bl a visade att elever i Danderyd konsumerar alkohol frekvent och i relativt stora mängder.

Det drogförebyggande arbetet måste bli än mer tydligt/omfattande för åldersgruppen 11-16 år. Det är viktigt att skolan i samverkan med föräldrar och andra berörda arbetar aktivt med SANT-frågor och att tydliga arbetsplaner/handlingsplaner upprättas. Det nätverk som etablerats inom ramen för projektet Ungt Fokus ger goda möjligheter till erfarenhetsutbyte.

”För att läroplanens mål och ämnens kursplaner tillsammans med betygskriterier skall kunna fungera som en helhet från förskoleklass till skolår 9 krävs samverkan mellan all berörd personal”

Förvaltningen pekade i förra årets pedagogiska bokslut på flera utvecklingsområden. Dessa gällde i *första hand* förskoleklass – skolår 1 samt skolår 4-9 särskilt övergången mellan skolår 6-7.

Av årets kvalitetsredovisningar framgår att Vasaskolan har svårt att med sitt höga elevantal, stora fritidsavdelningar och lokalernas placering sammanföra skolår 1-3 och förskoleklasser.

Enheterna anger att arbetet med att hitta former för samverkan i stort är detsamma som förra året. Vasaskolan och Stocksundsskolan uppger att det blir vanligare att läraren följer med eleverna till skolår 4 efter skolår 3.

Arbetet med övergången mellan år 6-7 överensstämmer med föregående år. Det är viktigt att överlämnandekonferenser görs tydliga, så att eleverna kan

få sina individuella utvecklingsplaner tillgodosedda. Resultat av LUS, nationella prov och Portfolio kan vara till god hjälp vid övergången.

Sammanfattande omdöme

Goda exempel på samverkan fkl –skolår 1 är än en gång de mindre enheterna, som på ett naturligt sätt samarbetar över gränserna.

Att lärare får möjlighet att ”följa med” elever genom skolsystemet är en positiv utveckling.

Förvaltningen ser positivt på det projekt som pågår med ”röda tråden” i matematik och välkomnar liknande projekt i andra ämnen för att utveckla en helhetssyn i ämnen och mellan personalgrupper.

Elevens studiegång från förskoleklass t o m skolår 9
”Informationen till föräldrar och elev skall vara tydlig och lämnas i skriftlig form i samband med utvecklingssamtal två gånger per år”

Flera enheter har under året utvecklat webbaserat stöd för skriftlig information.

Den individuella utvecklingsplanen (IUP) arbetas fram under utvecklingssamtalet och utvärderas under nästkommande utvecklingssamtal. Flera enheter utvecklar även Portfoliotekniken.

VRS håller en hög ambitionsnivå med fyra avstämningar av utvecklingsplanen per läsår, förutom betygsdokument.

Sammanfattande omdöme

En ökad medvetenhet och utveckling av skriftlig information har skett under året. Hälften av enheterna använder idag eller kommer snart att använda sig av webbaserat stöd.

Projektmedel har under året delats ut i syfte att stimulera enheternas arbete med skriftlig information. På Mörbyskolan, Vasaskolan och Brageskolan har man på ett medvetet sätt utvecklat användandet av Schoolsoft.

Skolverket har under året för Täby kommun påpekat att skriftlig information ska lämnas till förälder som efterfrågar detta samt att skriftlig information inte får vara betygsliknande.

Förvaltningen ser fram emot att fler resultatenheter fortsätter att utveckla den skriftliga informationen och avser att under 2005 göra en avstämning av det arbete som pågår.

Resultat Nationella Prov skolår 5 och 9 samt betyg skolår 8 och 9

Resultat av nationella prov i Danderyd, skolår 5 visar att 99 procent av eleverna uppnådde målet i svenska och 98 procent av eleverna uppnådde målen i matematik och engelska. Det var en resultatförbättring med i genomsnitt 2,5 procent jämfört med 2003.

Det genomsnittliga meritvärdet i Danderyd, skolår 9 var 247,5 poäng att jämföras med 206,9 poäng i riket.

Vid en jämförelse mellan nationella ämnesprov (NP) i matematik, engelska och svenska skolår 9 och betyg i Danderyd visar att färre elever nådde MVG nivån på NP i jämförelse med slutbetyget. Det omvända förhållandet gällde VG nivån. På G nivån följdes i stort sätt NP och betyg åt, med undantag för svenska.

Sammanfattande omdöme

Måluppfyllelsen är mycket god avseende meritvärde på kommunal nivå och är högst i landet.

Enheternas analyser eller kommentarer till eventuella skillnader mellan resultat av NP och slutbetyg saknas i kvalitetsredovisningarna.

”Det är angeläget att elevers intresse för **naturvetenskapliga och tekniska** studier tas till vara tidigt och stimuleras under hela skoltiden.”

Medvetenheten har ökat i skolorna om vikten av att stimulera elevernas intresse i naturvetenskap och teknik. Under året påbörjades ett projekt i NTA (Naturvetenskap och Teknik för Alla). Det är ett skolutvecklingsprojekt som stödjer grundskolans lärare i deras strävan att stimulera barns och ungdomars intresse i biologi, kemi, teknik och fysik. En samordningsfunktion finns på Vasaskolan och ska inom de närmsta åren ge ringar på vattnet för skolorna i Danderyds kommun.

Kompetensutveckling av personalen och olika projekt pågår på enheterna.

Elever i år 9 erbjuds att läsa gymnasieskolans A-kurs i matematik. På VRS erbjuds eleverna att läsa upp till matematik C.

VRS kommer nästa år att fokusera på de naturvetenskapliga ämnena.

Sammanfattande omdöme

Det är viktigt att skolorna fortsätter att arbeta med att stimulera elevernas intresse för naturvetenskap och teknik. Inte minst har detta visat sig i resultatet av de studier som under året har genomförts i Sverige och internationellt.

Enligt den attitydundersökning som Skolverket genomförde i år 7 till år 3 på gymnasiet uppfattas inte naturvetenskapliga ämnen som vare sig roliga eller viktiga.

Förvaltningen avser fortsätta att stötta projekt med inriktning på naturvetenskap och teknik.

Gymnasieskolan

Verksamhetsöversikt

I Danderyd fanns sex gymnasieskolor år 2004; Danderyds gymnasium (kommunal) samt de fristående skolorna Viktor Rydberg gymnasium, Didaktus skolor Danderyd, Marina läroverket, Walthers gymnasium och EU/IT gymnasiet.

Didaktus skolor Danderyd flyttade sin gymnasieverksamhet till Stockholms kommun efter årsskiftet.

Gemensam gymnasierregion i Stockholms län

Kommunförbundet i Stockholms län (KSL) har beslutat samverka runt följande områden

- gemensam planering av utbildningsutbudet
- gemensam intagning och information (klart)
- gemensamma priser - gemensam beräkningsgrund för interkommunal ersättning (en modell har utvecklats och prövas)
- gemensamma kvalitetskriterier

Gemensamma kvalitetskriterier har som första steg resulterat i en kvalitetsenkät som ska mäta trygghet och trivsel, lärandet, inflytande och helhetsomdöme. Syftet är att enkäten ska utgöra gemensam information för nya elever i gymnasieskolan. Enkäten genomfördes för första gången hösten 2004.

Enligt KSL har 19 av 68 fristående skolor i länet genomfört enkäten. 48 procent av de kommunala skolorna hade genomfört enkäten i mitten på januari. Stockholms stad hade då ännu inte lagt in sina resultat.

Såväl Danderyds gymnasium, VRG och Marina läroverket deltog i enkäten och visade många höga resultat. Se bilaga.

Programutbud

Danderyds gymnasium har under en lång följd av år erbjudit eleverna en rad specialutformade program. De specialutformade programmen har blivit allt vanligare både i fristående och kommunala gymnasieskolor, främst inom utbildningar med inriktning mot naturvetenskap, teknik och samhällsvetenskaplig sektor.

De *lokala kurser* som idag används i gymnasieskolorna är uttryck för lokalt uppmärksammade utbildningsbehov som inte tillgodoses genom de nationella kurserna.

Skolverket har fått i uppdrag att se över och revidera samtliga (nationella) kursplaner i gymnasieskolan samt att därvid göra en bedömning av vad som är gymnasieskolans kunskapsuppdrag enligt den reformerade gymnasie-

formen som ska införas år 2007. Skolverket har för detta uppdrag samlat in uppgifter om vilka lokala kurser som används idag och om motiven för inrättande av dessa. Materialet är mycket omfattande och kommer att användas som underlag i arbetet att ta fram det nya utbudet av nationella kurser.

Betygsresultat inför övergång till gymnasiet

I genomsnitt hade de elever som gick över direkt från grundskolan till gymnasieskolan 2003 ett meritvärde om 205 poäng. För Danderyd var meritvärdet 244.

Stöd till elever

Stöd i form av resursbidrag har betalats ut till sju elever under vår- och sex under höstterminen. Eleverna finns vid olika gymnasieskolor. De flesta eleverna klarar utbildningsmålen efter insatta resurser.

Individuella programmet läsåret 2003/04

Danderyds gymnasium erbjuder individuellt program med två inriktningar:

IVP P (preparandår för fortsatta studier). Huvudmålet för programmet är att eleverna ska uppnå godkänt i kärnämnen för att få gymnasiebehörighet.

IVA A (alternativ IVA) riktas till elever som av en eller annan anledning inte kan följa det program de kommit in på eller läser in gymnasiet på förlängd tid.

Elevernas förutsättningar och behov är mycket skiftande inom gruppen med både inlärningssvårigheter och sociala funktionshinder.

Undervisningen fokuserar på kärnämnen men det ges också möjlighet att läsa SO-ämnena, data och delta i idrott och estetisk verksamhet. Den lokala kursen Livskunskap, 50 p är obligatorisk.

Vid utgången av vt-04 fanns det sex elever på IVP, varav fyra har sökt gymnasieutbildning. På IVP skrevs sex elever in höstterminen -04. En elev var redan inskriven och skulle fortsätta för att få behörighet i matematik. En elev valde att sluta och en ny elev har tillkommit.

På IVA är 14 elever inskrivna. Två av dessa elever integreras med IVP-gruppen två respektive fyra dagar i veckan. Övriga är placerade i olika klasser och läser vissa kurser, praktiserar eller är sjukskrivna.

Lärcentrum har öppet dagligen 08.00-17.00. I Lärcentrum (LC) finns tillgång till lärarhandledning (ämneslärare och speciallärare) i de flesta av skolans kurser/ämnen. Alla elever som har visat svaga resultat på diagnosen i svenska ht-04 har erbjudits hjälp.

Matematik är det ämne där stödbehovet är i särklass störst. Ca 120 elever fick förra läsåret dokumenterat stöd i Lärcentrum. En del gick kontinuerligt varje vecka och andra bara inför prov. Stödbehovet varierar mycket under året.

Andel elever med slutbetyg/Grundläggande högskolebehörighet

59 procent av tjugovingarna i riket uppnådde år 2003 grundläggande behörighet till universitet och högskola. 74 % av eleverna på nationellt program fick slutbetyg inom fyra år.

Danderydseleverna visar överlag höga resultat:

Andel elever (%) behöriga till högskola

	År 2001	År 2002	År 2003
Danderyds gymnasium	92	94	95
VRG	100	100	100

Andel elever (%) med slutbetyg från gymnasieskolan inom 4 år

	År 2001	År 2002	År 2003
Danderyds gymnasium	71	75	76
VRG	83	91	84

Moderna språk utöver engelska

En nationell tendens pekar på att man börjar läsa nya moderna språk i gymnasiet i stället för att fortsätta med det språk man läst som språkval i grundskolan.

Enligt en Skolverksstudie ökar andelen elever som börjar läsa språk men som sedan hoppar av. En vanlig förklaring till avhopp är att man uppfattar det som svårare att få bra betyg i språk än i andra ämnen inom det individuella valet.

Danderyds gymnasieskolor arbetar aktivt för att stimulera eleverna till att läsa moderna språk.

Danderyds gymnasium har färre avhopp från språken och avsevärt färre reduceringar av ämnet. En viss ökning av antalet elever som läser språk kan skönjas samt en viss förbättring av resultat.

Ett nytt språklabb, förbättring av undervisningen, nyrekrytering av lärare och samläsning mellan årskurserna är några av de åtgärder som nämnts för att stimulera eleverna att läsa moderna språk.

Till hösten kommer skolan att kunna erbjuda även japanska som språkval.

VRG har i stort sett bara infödda lärare som undervisar i språk. Eleverna upplever detta som en extra sporre. Frivilliga resor anordnas varje år till Spanien,

Tyskland, Frankrike, England och USA. Fördjupningskurser erbjuds de elever som önskar ytterligare förstärka språkkunskaperna.

En kompletterande datoranvändning i språkinläring nämns som en utvecklingsmöjlighet.

Walthers

Behöriga gymnasielärare undervisar i tyska, franska och spanska. Eleverna börjar med moderna språk i åk 2 eftersom eleverna då verkar mer motiverade. Av 75 elever har fyra valt bort moderna språk.

Kvalitetsfaktorer: Lärartäthet och kompetens

Aldrig har det varit så många elever i svensk gymnasieskola som läsåret 2003/04. Den största ökningen sker i fristående gymnasieskolor. Var tionde elev gick i en fristående gymnasieskola hösten 2003.

Lärartätheten i landets gymnasieskolor har ökat under de senaste åren. Den totala lärartätheten i riket var läsåret 2003/04 8,3 lärare per 100 elever i den kommunala gymnasieskolan och 7,1 lärare per 100 elever i den fristående skolan.

Lärartätheten i Danderyds skolor visar följande utveckling under de två senaste åren (lärare per 100 elever)

	Hösten 2003	Hösten 2004
Danderyds gymnasium	6,7	6,6
VRG	7,4	7,3
Marina Läroverket	6,5	6,4
EU-IT gymnasiet	4,8	6,1
Walthers Gymnasium	3,5	4,1

Lsåret 2003/04 var andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen i riket 77 procent, 79 procent i kommunala skolor och 52 procent i fristående. Motsvarande siffra vid Danderyds gymnasium var 78 procent.

Det aktuella rekryteringsläget i Danderyds gymnasieskolor uppges för närvarande vara mycket gott.

En arbetsmiljöenkät som genomförts vid Danderyds gymnasium visar att 98 procent av personalen är nöjd med sin arbetssituation och anser sig ha stimulerande arbetsuppgifter. Personalen uppger att de till ca 93 procent är utsatta för stress i arbetet, en minskning med ca 5 procent i jämförelse med år 2003.

Granskning/bedömning

Marina läroverket och EU/IT har valt att lämna in "egna" kvalitetsredovisningar som speglar läsåret 2003/04 utifrån kvalitetsfaktorer som de själva har ansett viktiga för sin verksamhet. Dessa ingår därför inte i det pedagogiska bokslutet för 2004.

Som framgångsrika metoder för att bedöma och förbättra kvaliteten i verksamheten nämner Danderyds gymnasium, VRG och Walthers gymnasium bl a

- Skriftliga och muntliga utvärderingar
- Lektionsbesök av skolledning, daglig dialog och lektionsbesök av kollegor
- Enkäter
- Djupintervjuer

Viktiga händelser under året

Danderyds gymnasium har under året startat flera nya utbildningar och utökat antalet klasser och utbildningar. Matematik/fysikgymnasiet är landets enda med riksintag. Skolan planerar att starta en samhällsvetenskaplig utbildning med företagaprofil där utbildning/praktik knyts till fadderföretag. Ett nytt språklaboratorium har färdigställts och tre nya klassrum har skapats. Många konserter och teaterstycken har framförts under året och teaterleverna har varit i S:t Petersburg i ett samarbete med komediteatern där.

Mycket arbete har lagts ner på att utifrån en nyckeltalsanalys förbättra resultaten.

Skolan har fått besök av delegationer från Sri Lanka, Kina och Japan. Ett starkt utökat deltagande i aktiviteter tillsammans med universitet och högskolor har förekommit på naturvetenskapsprogrammet. De ekonomiska utbildningarna har genomfört praktik i London. Dessutom nämns temadagar och projekt som stöttar teambuilding, ökad tolerans och arbete mot droger.

Walthers gymnasium har utökat sin verksamhet med ytterligare en årskurs och har nu sammanlagt ca 160 elever. Skolan har haft internationellt utbyte med Norge.

Normer och värderingar; det sociala klimatet och arbetet med jämställdhet

Danderyds gymnasium betecknar det sociala klimatet som gott. Ett genomgående intryck och svar i enkäter visar att studerande, medarbetare och besökare har en mycket god trivsel och trygghet. Det råder ett positivt arbetsklimat och en mer utvecklad elevdemokrati. I många ämnen arbetar man med normer, värderingar inklusive genusfrågor. I alla projektarbeten blandas pojkar och flickor.

Bland ytterligare exempel märks:

- Genusdagar
- Basic Values – Comenius/SPD projekt, ett europeiskt samarbetsprojekt som ska leda till systematiskt arbete med etiska frågor
- Aulamöten om främlingsfientlighet och intolerans
- Särskolans flickor bereds tillfälle att vara i verkstaden och pojkarna har boendet på schemat

Ett utvecklingsområde är enligt Danderyds gymnasium att förbättra arbetet i programrådet, så att fler pojkar blir intresserade av att delta aktivt.

VRG anser sig ha ett mycket gott socialt klimat. Respekten för varandra är hög och umgängesklimatet karaktäriseras av artighet och tolerans för varandras olikheter. Detta visar sig enligt skolan i enkäter och djupintervjuer.

Elevrådet och "Peers" har en viktig roll för sammanhållningen. Utvalda elever i tvåan och trean används som goda exempel. Skolans relativa litenhet skapar också goda förutsättningar för ett gott klimat.

Idrottslag finns för både pojkar och flickor och lärarna är uppmärksamma på att könsmonster inte bildas i klassrummet.

Walthers gymnasium uppger att det sociala klimatet är mycket gott. Eleverna känner sig sedda och vågar växa i en trygg miljö. Skolan mixar klasser, men skiljer pojkar och flickor i vissa lagidrotter.

Sammanfattande omdöme

På gymnasieskolorna pågår ett omfattande arbete med normer och värden, vilket verifieras av att den genomförda KSL enkäten.

Arbetet med att motverka traditionella könsmonster är under utveckling.

Allas hänsynstagande - Arbete mot mobbning
--

Danderyds gymnasium

Skolans elevvårdsteam tillsammans med mentorer och skolledning arbetar på ett systematiskt sätt med detta genom

- Veckovisa elevvårdskonferenser och genom mentorskonferenser
- Klassdiskussioner och temadagar
- Skolans elevkonsulent som arbetar med skolans elevföreningar, skolans värdegrund och demokratifrågor

VRG

Skolans strikta koder vad gäller tolerans för andra människor kommuniceras ständigt av skolledning och lärare.

- Skolans hederspris "God kamrat" ges till någon elev i årskurs tre som på ett *extra fint* sätt brytt sig om andra och varit en god förebild

- Alla kursutvärderingar innehåller frågor om mobbning och umgängesklimatet i klassrummet.

Walthers gymnasium

Skolan arbetar med kamratstödjare, och framhåller fördelar med att skolan är liten.

Sammanfattande omdöme

Enligt Skolverkets rapport attitydundersökning 2003 kände sig 2 procent av tillfrågade gymnasieelever mobbade eller trakasserade av andra elever och 4 procent att de kände sig mobbade eller trakasserade av lärare.

Danderyds gymnasieskolor uppger att mobbning är ett ringa problem.

Resultat från KSL enkät visar att andelen elever som känner sig trygga är:
100 procent av elever i åk 2 på Marina läroverket (svarsfrekvens 67%)
98 procent av elever åk 3 på Danderyds gymnasium (svarsfrekvens 80%)
99 procent av elever i åk 2 på VRG (svarsfrekvens 82%)

Andra resultat från enkäter har inte redovisats.

”Det är angeläget att elevers intresse för *naturvetenskap och teknik* uppmuntras och stimuleras”

Danderyds gymnasium anger följande exempel:

- Utökad timplan i matematik.
- Ett stort arbete har lagts ned på pedagogiska metoder, ämnesövergripande samarbete, samplanering och elevinflytande
- Naturvetenskapliga programmet med estetiska inriktningar har varit en lyckad satsning
- Stark ökning av studerande på naturvetenskapliga program med olika inriktningar

Eleverna upplever fortfarande det svårt att läsa matematik (B och C på SP) och fysik (B på NV).

Som utvecklingsmöjlighet anges att ytterligare integrera naturvetenskapliga ämnena inom andra ämnesområden.

VRG exemplifierar med följande:

- Fler laborativa moment i fysik och kemi har införts
- Laborationsgrupperna har blivit mindre.
- Datapedagogisk lärarfortbildning i fysik
- Datorinlärning i vissa moment i matematik för de som så önskar

Sammanfattande omdöme

Gymnasieskolorna redovisar att mycket arbete pågår för att stimulera och uppmuntra elevernas intresse för naturvetenskap och teknik.

Danderyds gymnasiums dubblering av intagningen av matematikelever samt utökad timplan i matematik är en positiv utveckling liksom den ökade tillströmningen av elever till de valbara kurserna inom naturvetenskap på VRG.

Resultat nationella prov samt betyg

Betygsresultat över tid vid Danderyds gymnasieskolor – samtliga program

	År 2001	År 2002	År 2003
Danderyds gymnasium	15,1	15,3	15,8
VRG	18,2	18,2	18,0

Danderyds gymnasium

Ett ökat antal elever får slutbetyg med ett allt högre medelvärde. Medelbetyget 2004 var 16,0 poäng.

VRG

Det genomsnittliga avgångsbetyget på NV-programmet var 18,3 poäng och på S-programmet 18,1 poäng.

Walthers

Redovisar endast betyg från år 1.

Sammanfattande omdöme

Medelvärdet på gymnasiebetygen ökade endast marginellt i riket mellan våren 2003 och våren 2004, från 14, 0 till 14,1 poäng. Skillnaden mellan kommunala och fristående skolor minskar samtidigt som andelen av landets elever som får betyg från fristående skolor ökar.

Danderyds gymnasieskolor visar på betygsvärden över den genomsnittliga betygspoängen. Den genomsnittliga betygspoängen i Danderyd var 16,0.

Ansvar för en rättvis och likvärdig bedömning delas av skolläring och ämnesansvariga lärare. Bedömningen grundas dels på analys av resultat på nationella prov och betygsstatistik lokalt, dels på kravnivåer för olika betygssteg nationellt.

För att säkerställa en likvärdig bedömning måste en dialog föras mellan professionella inom och mellan olika gymnasieskolor. Förvaltningen kommer att verka för att sådana mötesplatser skapas.

”Eleverna skall uppmuntras till regelbundna fysiska aktiviteter och ha grundläggande kunskaper om förutsättningarna för en god hälsa samt ha förståelse för den egna livsstilens betydelse för hälsan”

Danderyds gymnasium

Skolan uppger att medvetenheten om allas behov av rörelse präglar alla ämnen på skolan. Eleverna uppmuntras till rörelse utöver skolans lektioner. Aktiva i arbetet är skolans idrottsförening och ”Må-bra” gruppens arbete med skolans ”gym”.

Skolans måltider har fått ökad budget. Grön Flagg (projekt för miljöcertifiering av förskola och skola) har startat ett arbete kring temat Livsstil och hälsa. B-kursen i idrott är obligatorisk.

Som utvecklingsområden anges att öka närvaro på idrotten, att undervisa i kost och hälsa samt att minska intaget av sötsaker i skolans café.

VRG

I syftet att hjälpa elever att hitta den träning eller fysiska aktivitet som passar honom/henne bäst studeras olika träningsmetoder under teoripassen som sedan testas under de praktiska lektionerna. B-kursen i idrott är obligatorisk.

Walthers

Skolan har idrottsprofil och det finns möjlighet att genomföra fysisk aktivitet tre gånger per vecka. Eleverna kan välja aktivitet utifrån intresse. Det har resulterat i att fler elever har börjat träna mer regelbundet.

Sammanfattande omdöme

Av kvalitetsredovisningarna framgår inte om insatser gjorda förra året har lett till att eleverna uppmuntras till *regelbundna* fysiska aktiviteter.

Det går heller inte att utläsa hur arbetet med att ge ”eleverna grundläggande kunskaper om förutsättningarna för en god hälsa samt ha en förståelse för den egna livsstilens betydelse för hälsan” har utvecklats.

Förvaltningen anser att arbetet med att uppmuntra till fysisk aktivitet är på god väg, men att arbetet med att ha förståelse för den egna livsstilens betydelse för hälsan kan förstärkas.

”Eleven skall ha inflytande över såväl de egna studierna som över det som händer på skolan”

Danderyds gymnasium

Genom demokratiska processer och organ, såsom skolkonferenser, programråd, elevråd och ständiga diskussioner gällande förtydligandet av mål och betygsriterier har elever inflytande över de egna studierna.

Elevkonsulenterna på skolan stöder föreningsarbetet.

VRG

Samtliga elever har ett individuellt schema som speglar elevens val av kurser. Lärarnas och skolledningens tillgänglighet för eleverna är hög, därför har eleverna goda möjligheter att framföra sina åsikter och önskemål. I individuella enkäter och utvärderingar kan åsikter och tankar komma fram så att skolan på bästa sätt kan anpassa pedagogiken efter elevernas behov. Skolan kommer att utöka användandet av djupintervjuer av elever.

Walthers

Skolan anger elevråd - klassråd och team-möten som metoder för elevernas inflytande.

Sammanfattande omdöme

I Skolverkets attitydundersökning 2003 tyckte två av tre elever att de får vara med och bestämma om arbetsformerna i undervisningen, och drygt hälften att de får vara med och bestämma om läxor och prov. Det finns en stor diskrepans mellan vad man som elev vill påverka och vad man kan påverka. Områden man upplevde sig ha mindre inflytande i rörde läroböcker och andra hjälpmedel, arbetsmiljön, regler och skolmat. Möjligheten till inflytande har inte förbättrats för eleverna sedan år 1997.

I KSL:s enkät rörande inflytande mättes olika typer av elevinflytande:

Eleverna anser att de kan påverka...	Danderyds gymnasium	Marina Läroverket	Viktor Rydbergs gymnasium
Svarsfrekvens	80 %	67 %	82 %
innehållet på lektionerna	47 %	81 %	89 %
hur arbetet går till	47 %	79 %	94 %
att elevernas synpunkter tas tillvara	54 %	91 %	87 %

Resultaten tyder på att det är lättare på mindre skolor att tillgodose elevernas inflytande över studier och arbetet på lektioner än vad det tycks vara på den stora skolan.

Förvaltningen uppfattar att det finns flera lovande ansatser i syfte att öka elevernas reella inflytande.

Särskola – Gymnasiesärskola

Verksamhetsöversikt

Elever som bedöms inte kunna nå grundskolans kunskapsmål för att de har ett begåvningsmässigt funktionshinder (utvecklingsstörning, bestående hjärnskada, autism eller autismliknande tillstånd) skall tas emot i särskolan.

Särskola är det samlande namnet på två olika skolformer, grundsärskola och träningskola. I grundsärskolan läser eleverna ämnen som i stort sett överensstämmer med grundskolans, men i långsammare takt, med mindre stoff och mer praktiska inslag. Generellt ges inte betyg. Träningskolan finns för elever med mer omfattande funktionshinder och elever som inte klarar att nå målen i grundsärskolan. Kursplanen anger t ex ämnen som kommunikation, vardagsaktiviteter och verklighetsuppfattning.

Skolverket rapporterar att andelen elever mottagna i särskolan fortsätter att öka men att den inte är lika omfattande som tidigare. Inom kommunen har antalet elever som har rätt till särskola ökat från 28 läsåret 2000/01 till 41 höstterminen 2004. Utflyttningar och nya elever har i stort tagit ut varandra. Elever finns från förskoleklass t o m gymnasiesärskola. 21 elever undervisas inom kommunens klasser som dels finns i Vasaskolan och i Mörbyskolan samt några elever som individintegrerade. 10 elever går i skola i annan kommun och 10 elever går i fristående särskolor. Nio av eleverna går i gymnasiesärskolan. Vasaskolan och Mörbyskolan tar dessutom emot 8 elever från annan kommun.

Äventyrsskolan inom Moa AB är en fristående grundsärskola med inriktning mot Aspergers syndrom. Skolan har tidigare bedrivit verksamhet i Täby men har nu lokaler i Enebyberg. Ingen Danderydselev går i Äventyrsskolan.

Gymnasiesärskolan är till för elever som på grund av utvecklingsstörning inte klarar att gå i gymnasieskolan. Utbildningen är frivillig för eleven men det är en skyldighet för kommun att erbjuda en 4-årig utbildning. Eleverna kommer företrädesvis från särskolan. Det finns åtta nationella program och det går att kombinera de nationella programmens olika kurser till ett specialutformat program. Det individuella programmet innehåller två nivåprogram, yrkesträning och verksamhetsträning och är till för elever med grava funktionshinder.

Danderyds gymnasium har ett nationellt program *Hotell och restaurang* och ett specialutformat program *Service och miljö*. Höstterminen 2004 går det 17 elever på de två programmen varav en elev från Danderyd. Service och miljöprogrammet har till höstterminen tagit emot 6 nya elever och intresset är stort från flera elever som vill börja höstterminen 2005.

Gymnasiesärskolan har samverkan med andra kommunala verksamheter för att låta eleverna prova på att arbeta med lämpliga arbetsuppgifter i en ”verklig” miljö samtidigt som en social kompetens byggs upp hos eleverna.

Granskning/bedömning

I Vasaskolan finns två särskoleklasser med olika inriktning. I samundervisningsklassen går det 5 elever som alla kommer från Danderyd. Beteendeterapiklass tar emot elever med autism och erbjuder en utbildning kompletterad med beteendeterapi. 3 av eleverna kommer från Danderyd och 5 elever från annan kommun.

Mörbyskolan har en samundervisningsklass år 7-10 som lägger stor vikt vid social integrering i skolan. Detta innebär att eleverna utifrån sina förutsättningar i vissa ämnen ingår i grupp/klass inom grundskolan. De har flera lärare från grundskolan i t ex NO, musik, slöjd. I klassen finns tre elever från annan kommun.

Arbetet med att tillmötesgå föräldrarnas önskemål om särskoleverksamhet inom kommunen fortsätter. De aktuella barnen finns idag i verksamheter utanför kommunen. Den verksamhet som planeras (träningsskola) vid Kevingeskolan hälsas med glädje av föräldrar med barn som har flerfunktionshinder.

Åldersmässigt är fördelningen bland eleverna ojämn vilket medför att endast en elev slutar 2005 och ytterligare en 2006. Inom gymnasiesärskolan sker en ökning från 8 till 13 elever läsåret 2005/06 och till 17 elever läsåret 2006/07.

Fr o m vårterminen 2005 kommer ett system med särskolepeng att tillämpas. Detta innebär att alla elever har skolpeng men att det för särskolans elever finns ett tillägg med sju olika bidragsnivåer. Systemet har framtagits i samarbete med bl a Täby.

Carlbeck-kommitten har utrett utbildningen för personer med utvecklingsstörning och lämnat ett slutbetänkande ”*För oss tillsammans, SOU 2004:98*” Kommittén vill göra utbildningen bättre och öka kontakten mellan elever som går i särskola och grundskola eller gymnasium. Inkludering och bemötande är två begrepp som framhålls i betänkandet och som ska möjliggöra kommitténs intentioner. Skolan ska vara bra för alla barn och unga och de ska helst undervisas tillsammans.

Kommunal vuxenutbildning

Verksamhetsöversikt

Komvux består av grundläggande vuxenutbildning, gymnasial vuxenutbildning och påbyggnadsutbildning. Kommunerna är skyldiga att erbjuda och aktivt rekrytera personer som saknar kunskaper motsvarande grundskolenivån. Den gymnasiala vuxenutbildningen är likvärdig med utbildningen i ungdomsgymnasiet men inte identisk.

Fr o m år 2003 gäller att företräde till gymnasial vuxenutbildning skall ges den som har kort utbildning i nedan angivna prioriteringsordning:

1. den som skall fullfölja studier som den sökande har påbörjat enligt en upprättad studieplan
2. den som behöver utbildningen för att komplettera ett reducerat program i gymnasieskolan eller för annan behörighetskomplettering
3. den som behöver utbildningen för pågående yrkesverksamhet eller står inför ett yrkesval
4. den som behöver utbildning för planerat eller kommande yrkesval.

Påbyggnadsutbildning som är 1-årig är en egen utbildningsform som kan ge vidareutbildning inom ett yrke, eller ge ett nytt yrke. Fr.o.m. år 2005 startar inga nya påbyggnadsutbildningar. Istället ökar utbudet av 2-åriga kvalificerade högskoleutbildningar.

Andelen invånare i hela landet i åldern 20-64 år som deltog i komvux ökade kraftigt från 1,9 % år 1992 till 6,5 % år 1999. Sedan dess har andelen i komvux minskat till 4,5 % läsåret 2002/03. Det totala kursutbudet i komvux har minskat från knappt 5900 till 4600 kurser mellan läsåren 2001/02 och 2002/03. Den minskade verksamheten inom komvux har även inneburit en minskning av antalet platser i utbildning upphandlad från studieförbund, folkhögskolor och privata utbildningsanordnare. (Från 24 till 21 %).

Samarbete inom nordostsektorn – NosVux Kunskapscenter

Med hjälp av statligt infrastrukturbidrag startade Danderyd, Vallentuna, Täby och Vaxholm ett samarbetsprojekt kring vuxenutbildning i sektorn. Projektet permanentades år 2005. Centret utgör gemensamt intagningskansli för samverkansområdet, samordnar kursutbudet och optimerar utbildningsorganisationen, genomför utvärdering och studie- och yrkesvägledning.

Genomförda insatser

Studie- och yrkesvägledarna som arbetar på kansliet är samtliga behöriga. Telefon – och besöksstatistik framgår av nedanstående tabell:

	Totalt	Danderyd	Täby	Vallentuna	Vaxholm	Övriga
Telefon	4739	18 %	48 %	21 %	7 %	6 %
Besök	2934	17 %	60 %	18 %	4 %	1 %

Dessutom har det inkommit 660 mail till den gemensamma mailboxen nosvux@taby.se

Den studie- och yrkesvägledande insatsen har varit av stor vikt för den enskilde i och med de nya prioriteringskraven som genomfördes fullt ut under året. Sökande som har treårigt gymnasium prioriteras ej till andra kurser än de som är behörighetsgivande, men erbjuds i samband med detta vägledning. Förändringen medförde givetvis en vis irritation hos de sökande, men många har istället fått hjälp med att hitta andra möjligheter till studier, främst på högskolenivå och inom den Kvalificerade yrkesutbildningen.

P g a långtidssjukskrivning och svårighet att hitta vikarier har bemanningen av studievägledning tidvis varit mycket ansträngd. Tekniska svårigheter kring nyttjande av ny programvara har också varit stora. Den utåtriktade och uppsökande verksamheten har inte kunnat utvecklas som planerat under året, och kommer prioriteras under år 2005.

Slutbetyg

Under året har 33 slutbetyg utfärdats av kunskapscentret. Slutbetyget kan innehålla flera utbildningsanordnare och omfatta studier sedan högst 8 år tillbaka. Betyget motsvarar 3-årigt gymnasium.

Rekryteringsbidrag

NosVux KC arbetar i nära samarbete med CSN och handlägger bl a det rekryteringsbidrag som finns för sökande med låg tidigare utbildningsbakgrund.

Rekryteringsbidrag 2004

	Totalt	D-ryd	Täby	Vallentuna	Vaxholm
Handlagda	200	36	82	65	17
Beviljade	164	27	63	60	14

Gymnasial utbildning 2004

Ansökningar våren 04

	NOSVUX	D-ryd	Täby	V-tuna	Vaxholm
Kommunal anordnare	990	115	563	265	47
Extern	200	28	95	37	40
Totalt	1190				

Ansökningar hösten 04

	NOSVUX	D-ryd	Täby	V-tuna	Vaxholm
Kommunal anordnare	1313	188	759	314	52
Extern	127	32	50	30	15
Totalt	1440				

Varav avslag

Våren 04

	NOSVUX	D-ryd	Täby	V-tuna	Vaxholm
Kommunal anordnare	170	21	103	1	5
Extern	81	15	41	23	2
Totalt	251	36	144	64	7

Hösten 04

	NOSVUX	D-ryd	Täby	V-tuna	Vaxholm
Kommunal anordnare	258	38	142	58	20
Extern	111	18	54	25	14
Totalt	369	56	196	83	34

3 respektive 4 ärenden överklagades till Skolväsendets Överklagande nämnd under vår och höst. Alla ärenden avslogs.

50 % av eleverna söker innan kurserna startar, resterande efter kursstart. Ca 30 % av alla ansökningar gäller kursändringar. Detta ställer naturligtvis stora krav på en flexibel administration och lärarinsats.

Alla som studerar på de vanligaste kurserna (teoretiska/behörighetsgivande) har kunnat erbjudas kursstart inom en månad. Distans -studier i kombination med klassrumsundervisning är en vanlig form. Distansutbildning har under de senaste åren ökat markant. (42 elever från Danderyd). Tyvärr har avbrotten från distansstudier varit ca 35-40 % jämfört med 25-30 % vid klassrumsundervisning. Vid upphandling av distansutbildning under hösten togs därför stor vikt vid hur många fysiska träffar en utförare genomförde.

Verksamhetspoäng/helårsstudieplatser framgår av bilaga. Danderyd hade under våren ca 50 och under hösten 42 helårsstudieplatser. Uppgiften är preliminär eftersom antalet fullgjorda utbildningar hos externa utförare ännu inte föreligger.

Övriga utvecklingsprojekt

NosVux KC har under året utvecklat ett valideringssystem inom ramen för vårdutbildning till redan anställda i Vaxholm och samverkat med fem andra kommuner kring Svenska för företagare.

Uppföljning och utvärdering

Under hösten användes ett system med webbaserade kursutvärderingar. Sammanställning av resultatet framgår av bilaga. Målet är att samtliga resultat (inklusive utvärdering av NosVux KC) ska publiceras på hemsidan www.nosvux.se

Granskning/bedömning

En gemensam mall för kvalitetsredovisning sändes ut till Danderyds och Täbys Komvux, Didaktus utbildningar, Jensen Education samt Liber Hermods. Samtliga utbildningsanordnare har svarat.

Nedan följer en sammanställning av materialet.

Viktiga händelser under året

För de kommunala utförarna var omorganisation och anpassning till "pengsystemet" viktigt. Antalet studerande inom data och ekonomi minskade dessutom markant. Det ökade antalet sent inkomna ansökningar ställer stora krav på skolans administration och tjänstefördelningen försvåras.

Samtliga utförare redovisar ett intensivt arbete med att utveckla flexibiliteten i tid och rum. De externa utförarna har ökat kursutbudet under året.

Hur synliggörs läroplanen i den lokala arbetsplanen/verksamhetsplanen?

Här framhålls återigen den ökade flexibiliteten. Bland goda exempel framhålls sfi på kvällstid och dyslexikurser. Fler intagningsperioder planeras.

Kvalitetsarbetet anges som utvecklingsområde. Här är det dock viktigt att tydliggöra begreppet kvalitet.

Hur klargörs kursens/utbildningens mål, innehåll och arbetsformer för de studerande?

Samtliga utförare anger att de studerande kontinuerligt får information av undervisande lärare om betygskriterier och kursupplägg muntligt och skriftligt.

Bland goda exempel märks exemplifiering av betygskriterier. Hemsidan är exempel på utvecklingsområde för att nå ut till studerande.

Beskriv på vilket sätt verksamheten arbetar för att individanpassa undervisningen till den vuxne eleven.

Anordnarna exemplifierar med testning, individuell handledning, stödstugor och dyslexikurser. Bland goda exempel märks "deadlines" inom distansut-

bildning, vilket gör att läraren snabbt ser om någon studerande inte följer uppgjord plan.

Utvecklingsområden är testverktyg, den individuella studieplanen och att öka samarbetet med studie- och yrkesvägledarna på NosVux KC .

Hur arbetar verksamheten med värdegrundfrågor?

Vårdutbildningarna framhåller här hur etiska aspekter återkommer på olika sätt i alla kurser. Under den studerandes praktikperiod ska elever skriva om ett etiskt dilemma på praktikplatsen.

Kommentera resultaten (mellan åren) avseende nationella kursprov, betyg och attitydmätningar/studerande enkäter.
Finns det goda resultat som inte kan redovisas i ovanstående mått men som anordnaren vill lyfta fram?

Utförarna har lämnat ojämförbara resultat under denna punkt.

Prövningarna har ökat under året. Täby komvux belyser problemet med de sämre förkunskaperna i ämnet matematik.

I de kursutvärderingar som gjorts anser de flesta studerande att de är mycket nöjda med det sätt som kurserna genomförs och den nivå kursen haft. Flertalet studerande anser också att lärarna är kunniga och engagerade.

Sammanfattande omdöme

Inrättande av NosVux KC har på många sätt visat sig framgångsrikt, både vad gäller ekonomi och service till medborgare. Förutsättningar och intresse för ett ökat samarbete med andra kommuner finns. Bland andra utvecklingsområden märks

- minskade väntetider för besökande KC
- ökad marknadsföring
- utveckling av uppsökande verksamhet i samverkan med andra aktörer
- effektivisera administrativa rutiner
- öka studievägledning för sfi -studerande
- öka samarbete med externa utförare
- fortsätta samarbete med regionens övriga kommuner, främst kring yrkesutbildningar
- samarbete med Täby Högskole- och Kunskapscenter, distansutbildning
- strukturerade och tydliga resultatredovisningar avseende betyg, nationella kursprov och attitydmätningar

Musikskolan

Musikskolan är ett frivilligt åtagande för kommunerna. Nationella mål eller andra statliga förordningar som reglerar musikskoleverksamheten finns ej.

Sveriges musik- och kulturskolors samarbetsorganisation (SMOK) presenterar årligen statistik över musikskolornas verksamhet. SMOK utgör även samtalspart med staten i frågor som rör musik- och kulturskoleverksamheten i Sverige.

Verksamhetsöversikt

Kommunalt understödd musikundervisning bedrivs av en kommunal musikskola, tre privata musikskolor och två studieförbund. Den kommunala musikskolan och två privata har lämnat in kvalitetsredovisning.

Den kommunala musikskolan, *Danderyds Musikskola*, är den största med c:a 1 500 elever fördelade på grundkurs (c:a 800) och ämneskurs (c:a 700). Undervisning erbjuds, enskilt och i grupp, på orkesterns alla instrument. Ensemble- och orkesterverksamheten är kärnan i utbildningen. "Att lära eleven att lära sig" är ett viktigt förhållningssätt för musikskolans lärare. Det betyder att eleven i stor utsträckning tar ansvar för det egna lärandet och att läraren stöttar den processen. Musikskolans lärare har musikpedagogisk högskoleutbildning och är utövande musiker. Skolan har musiksamarbete med ett antal grundskolor i kommunen samt med Danderyds gymnasium. Elevernas och föräldrarnas åsikter om verksamheten mäts genom en årlig enkät, ställd till både elever och föräldrar. Frågorna är relaterade till målen i barnomsorgs- och utbildningsplanen. Resultatet publiceras på musikskolans hemsida.

NordenfELTSka musikskolan har över 200 elever. Sedan 2003 har skolan nya lokaler i Djursholms gamla elverk. Skolan har nu ett 15-tal pedagoger som undervisar i piano, gitarr, blockflöjt, sång och barndans. Skolan planerar att under 2005 starta musikverkstad för de yngsta barnen, som då får pröva på olika instrument inför ett kommande val. För äldre elever och vuxna planeras fortbildning på sommaren och helger. Skolan har ett samarbete med Elevverkets grundskola. Under 2005 kommer eleverna att erbjudas kostnadsfria konsertbesök i Berwaldhallen vid utvalda tillfällen. Skolan har 3-4 elevframträdanden per år.

Eleverna uppmuntras att aktivt delta och påverka undervisningen så att de lär sig ta eget initiativ och ansvar för sin egen fortsatta musikverksamhet den dag man slutar ta lektioner. Föräldrarnas medverkan är viktig. Skolan planerar att 2005 arbeta fram ett utvärderingsdokument som föräldrarna får fylla i.

Alice Moroz pianoskola bedriver individuellt anpassad undervisning som syftar till att lära eleven att fritt uttrycka sig i pianospel. Eleverna kan välja inriktning: klassiskt eller jazz. Inslag av pop och rock är möjligt. Skolan har f n 2 pedagoger. Sedan hösten 2004 bedrivs undervisningen i Danderyds församlingsgård.

Föräldrarnas medverkan är viktig. Många föräldrar deltar i sina barns lektioner. Skolan har ett par framträdanden per termin.

Utredning om den kommunala musikskolans framtid

Under året har förvaltningen genomfört en utredning om den kommunala musikskolans framtid. Utredningen belyste bl a följande

- lägesrapport – den kommunala musikskolan
- konsekvensanalys av olika besparingsåtgärder
- privata musikskolor i Danderyd
- musik/kulturskolor i andra kommuner – framgångsfaktorer
- tänkbara konsekvenser av konkurrensutsättning

Barn- utbildningsnämnden beslutade vid sammanträde i december att godkänna delrapporten och fortsätta utredningsarbetet med beredningsutskottet som styrgrupp. Detta innefattar bl a utvecklingsfrågor, samverkan med andra kulturaktörer och fördjupat samarbete med grundskolan.

Granskning/bedömning

De privata musikskolorna har under året ökat sitt elevantal. Gitarrundervisningen står för den största ökningen. Bägge skolorna har under året kunna bedriva sin undervisning i nya och ändamålsenliga lokaler.

För den kommunala musikskolans del har utbudet ändrats något för att bättre kunna möta kundernas önskemål och för att utveckla ensembleprofilen. Antalet anmälningar har ökat. Samarbetet med grundskolan har utökats med körverksamhet i Brage/Eneby och i Kyrkskolan. Musikskolans lärare medverkar i nystartad kulturverksamhet för ungdomar i Mörbylund.

Samtliga skolor lever upp till utbildningsplanens krav på utveckling av elevens förmåga till musikaliskt skapande, möjlighet att framträda inför publik, möjlighet att påverka undervisningens innehåll och form samt information till föräldrarna om elevens framsteg.

Ordförklaringar

ANT	alkohol, narkotika och tobak
BUN	barn och utbildningsnämnden
Charlie	Chemical Abuse Resolution Lies in Education : ett program som arbetar med självmedvetande, relationer beslutsfattande och information om droger
EFE	Elever För Elever
Farstamodellen	en utarbetad arbetsmodell i olika steg i arbetet mot mobbning
Friends	elever mot mobbning. Kompisstödjare som fun- gerar som spindeln i nätet i skolans arbete mot mobbning. De arbetar också för ett positivare klimat på skolan
IUP	individuella utvecklingsplaner
KSL	Kommunförbundet Stockholms Län
LUS	läsutvecklingsschema. Ett verktyg för förskole-, grundskole- och gymnasielärare att ta reda på hur långt eleverna nått i sin läsutveckling
NO-sektorn	nordostsektorn
NO undervisn./inriktn.	naturorienterad undervisning/inriktning
NU-03	nationella utvärderingen 2003
NTA	naturvetenskap och teknik för alla
NOSVUX	nordostsektorns vuxenutbildning
PISA	Programme for International Student Assessment
SALSA	Skolverkets analysverktyg för skolresultat
Sfi	svenska för invandrare
SUS	skrivutvecklingsschema
TIMSS	Trends In Mathematics and Science Studies
UKK	Utbildnings- och kulturkontoret
Ungt Fokus	ett samarbetsprojekt kring förebyggande ung- domsfrågor i Danderyds kommun
VFU	verksamhetsförlagd utbildning
VRG	Viktor Rydbergs gymnasium
VRS	Viktor Rydbergs Samskola

Bilagor/Nyckeltal:

1. Förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet
2. Förvaltningens anvisning för Kvalitetsredovisning i skola, barnomsorg år 2004
3. Personaltäthet/kompetens inom förskola och familjedaghem år 2002, 2003 och 2004
4. Utdrag ur föräldraenkät inom kommunala och privata förskolor år 2002 och 2004
5. Utdrag ur föräldraenkät förskoleklass/kompletterande barnomsorg år 2000 och 2004
6. LUS diagram år 6
7. Betyg i grundskolan över tid samt jämförelse med andra kommuner
8. SALSA
9. Nationella prov år 5 och år 9
10. Utdrag – Gymnasieenkät hösten 2004

Bilagor/nyckeltal går att få som papperskopior från Utbildnings- och kulturkontoret i Danderyd tfn 08-568 910 00.